

Dušan Jovanovič:

ŽIVLJENJE PODEŽELSKIH PLEJBOJEV PO II. SVETOVNI VOJNI ali TUJE HOČEMO — SVOJEGA NE DAMO

Commedia dell'arte

(Po predlogi N. N.: TRIJE ROGONOSCI)

Osebe:

Pandolfo, poročen z Lucindo, ljubi-
mec Colombine

Lucinda, njegova žena, ljubi Ubalda,
nato ustreže Valeriju, Prva dama

Ubaldo, poročen z Ardelijo, ljubimec
Lucinde

Ardelija, njegova žena, Valerijeva lju-
bica, nato ustreže Oktavu

Valerij, glavni plejboj, nazadnje lju-
bi-mec Lucinde

Stoppino, njegov public relation man,
prej poročen s Colombino

Oktav, ljubimec Ardelije

Franceschina, njegova mati

Cola, uslužbenec Pandolfa, zdaj poro-
čen s Colombino

Colombina, njegova žena, prej poro-
čena s Stoppinom, zdaj ljubica
Pandolfa

Opomba:

Priporočam režiserju, da zgornjo
lestvico odnosov prikaže gledalcem v
obliki nekakšne uverture. Obliko naj
izbere sam, ustrezno stilu predstave.
Opozarjam na možnost pantomime
(Lazzi), musicla, tekstovnih improvi-
zacij igravskega zbora in možnost
kombinacije omenjenih elementov.

Predlagani uvod v obliki predigre
bi nedvomno vnesel v obstoječe od-
nose med osebami nekoliko več jas-
nosti in s tem ponudil gledalcem
ključ za bolj sproščeno spremljanje
teh — sorazmerno zapletenih odno-
sov.

PRVO DEJANJE

1. prizor

Stoppino, Cola

Cola nabira gobe, Stoppino ga zeza

Stoppino: Boš videl, fant, kakšne te-
žave boš imel s to žensko, boš
videl!

Cola: Nehaj s temi kozlarijami!

Stoppino: Boš videl, kakšnega hudiča
si si nakopal na glavo.

Cola: Colombina je najlepša ženska
v mestu in pika.

Stoppino: Vejica, caro, vejica! Naj-
lepša in najfrigidnejša.

Cola: Jasno. Potem ko te je pustila
in se poročila z menoj, ti kar na-
enkrat ni bila več ta prava!

Stoppino: Ti pa logika, ja! Ta prava
ni bila že takrat, ko sem jo po-
gnal, in ne šele potem, ko se je
poročila s teboj.

Cola: Stoppino, bodi fer, lepo te pro-
sim.

Stoppino: Če bo pa folk mislil, da je
zraven še strastna, si pa sploh na-
sankal.

Cola: Ne maram, da mi delaš »uslu-
go«. Ne maram, da širiš laži o
njeni frigidnosti. Ne maram!

Stoppino: Resnica mora na dan.

Cola: Pazi, da mi ne prekipi! Jaz ni-
sem iz kamna, da veš!

Stoppino: Ti si človek iz krvi in me-
sa. Veliko mesa in malo krvi.
Colombina je pa frigidna.

Cola: Zakaj lažeš?

Stoppino: Zato, ker je res.

Cola: Bodi človek, Stoppino, bodi fer!
Priznaj, da je v redu baba.

Stoppino: Razšla sva se, ker ogenj in led ne gresta skupaj. Jaz sem jo preprosto uničeval, razumeš. Tajala se je ob meni! S teboj se ujame: meso in led, frižider, globoko zmrzovanje. Krasno! Nimaš lepše kombinacije.

Cola: Dovolj, da te spomnim na čase, ko si bil še z njo poročen in si na vse pretege gobezdal o norem žgečkanju njenega jeguljastega telesa, o finih svilenih dlačicah njenega skrivnostnega trikotnika, o zbodljivčkah njenih prišiljenih bradavičk, o tem, kako te je to vznemirjalo ...

Stoppino: Ne mešaj svoje podzvesti z mojo zgodbo!

Cola: O tistem trenutku, ko si stiskal njene tople boke in jih je nenadoma razklenila, o nebeški raj, si rekel, in začela je tiho ječati, bolestne grimase njenega obraza pa so jasno in zgovorno pričale, KAJ doživlja in KAKO doživlja. Celo minuto za tem se je še zmeraj krčila v naletih strasti, ki niso in niso hoteli jenjati!

Stoppino: Kaj se hvališ z mojimi doživetji? Svoje povej! Svoje — če jih je kaj!

Cola: Jaz nisem tak prostak kot ti, da bi javno razglašal svoja seksualna doživetja.

Stoppino: Cola, dragi, ta tvoj zakon je zmota, me razumeš? POLOM! Ti ne rabiš ženske za reprezentanco, ampak za domačo rabo.

Cola: Kako pa ti veš, čemu bo meni ženska?

Stoppino: Saj vem, kaj moški rabi,

Cola: Kaj?

Stoppino: Ljubi Jezus ...

Cola: No — kaj? KAJ rabi ta tvoj moški?

Stoppino: Pamet!

Cola: Mogoče pa ta moški ni vreden, da se mu reče moški. Mogoče mu kaj manjka. Mogoče je pa to defekten moški!

Stoppino: Ha-ha. Najbrž res. Adijo!

Cola: Ha-ha. Čao, moški! Čao, dedec! (Stoppino odide, Cola se zaupa občinstvu.)

Najbolj sovražim, če se mi takile ločenci pridijo z moškostjo in me posiljujejo z nasveti. (Odide.)

2. prizor

Lucinda, Pandolfo

Lucinda (kvačka, govori na rampo): Menjala sem ljubimce. Mnoge sem imela rada. Imela sem lepe dneve v življenju. In zmeraj, ko je eden odhajal in drugi prihajal, sem se v dolgih nočeh brez spanja spra-

ševala, zakaj nihče ne ostane? Morda zato, ker ne znam reči ne! V hipu, ko me moški malo bolj prodorno pogleda in me prime za roko, me kar srh spreleti. Sanjala sem o zakonu, možu, otrocih. (Zavpije s hlinjeno šibkim glasom v ozadje.) Pandolfo! Pandolfo! (Kot prej.) Končno je le prišlo mojih pet minut. Pandolfo ni slab. Toda tudi on, kot večina moških, misli, da mora biti žena v zakonu inferiorna, popustljiva in suženjsko poslušna. Podzvestno pričakuje, da bom mentalno zaostal kreten. Če se izkažem kot takšna, me bo preziral, zanemarjal in morda celo zapustil! (Znova zavpije proti ozadju.) Pandolfo! Pandolfo! (Nadaljuje v avditorij.) Moram obdržati iniciativo v svojih rokah. Sklenila sem, da mu bom natvezla kako sem noseča. To zmeraj razburi moške! Jaz moram biti tista, ki vodi igro. Takšna sem in takšna bom ostala. Divja, polna hrepenenja, nemira in sle po življenju.

Pandolfo (pride): Da, da, da, da. Sem že tukaj, draga Lucinda. Sem že ob tebi. Tik ob tebi. Tesno ob tebi. (Pandolfo se ogleduje v zrcalu.)

Lucinda: Sporočiti ti moram veselo novico.

Pandolfo: Zakaj s tako žalostnim obrazom?

Lucinda: Ker sem noseča.

Pandolfo: No, kar povej. Te že poslušam.

Lucinda: Saj sem ti že povedala.

Pandolfo: Kaj?

Lucinda: Da imam popadke.

Pandolfo: Kakšne popadke?

Lucinda: In na bruhanje mi gre.

Pandolfo: Od česa?

Lucinda: Od otroka.

Pandolfo: Cigavega otroka?

Lucinda: Tvojega.

Pandolfo: Mojega — kaj?

Lucinda: Otroka!

Pandolfo (zgrožen): Saj jaz nimam otroka!

Lucinda: Pa ga boš imel!

Pandolfo (napad je najboljša obramba): Lucinda! Se ti blede? Zakaj nasedaš lažem in obrekovanju? Zakaj mi ne zaupaš?! Zakaj? Zakaj?! Zakaj?! Zakaj me kar naprej zalezuješ S kom bom imel otroka? No, povej! S kom?!

Lucinda: Z menoj.

Pandolfo (si oddahne): Hvala bogu.

Lucinda: Si srečen?

Pandolfo: Hvala bogu.

Lucinda: Si vesel?

Pandolfo: Hvala bogu.

Lucinda: Si zadovoljen?

Pandolfo: Hvala bogu.

Lucinda: Nehaj že enkrat govoriti hvala bogu in se pripravi.

Pandolfo: Ja, Lucinda... Ampak, saj sva se komaj dobro poročila. Jaz kaj takega nisem pričakoval! Odkrito povedano: nisem pričakoval!

Lucinda: Jaz sem plodna ženska. Tudi moja mati je bila! Tudi moja babica je bila! Pri nas gre to kar (trikrat zaploska z rokami)... pa je! Mene samo pogledaš, pa je otrok tu. Nikar se ne otepaj odgovornosti, Pandolfo! Kakšen oče pa boš?

Pandolfo: To si me pa napak razumela. Gre za to, da sem preprosto... šokiran! Zmeden! Ne vem, kaj naj storim.

Lucinda: Za začetek pojdi v Ubaldo-vo trgovinico in naroči otroški voziček in plenice. Vse ostalo bomo uredili kasneje. Ljubčka! Pohiti! (Nastavi mu lička, Pandolfo jo poljubi, Lucinda odide.)

Pandolfo (ostane sam, govori na ramo): Ja, tako je to! Pride kot strela z jasnega. Vsak moški želi biti svojemu dekletu prvi ljubimec, vsaka ženska pa, ženske so veliko bolj praktične in manj romantične, če gre za seks, si želi biti poslednja ljubica svojemu partnerju. Otrok je beton, ki zacementira še tako strast. Nek cinik je nekoč dejal: vsaka ženska bi morala biti poročena, toda niti en sam moški se ne bi smel poročiti. Če se samo spomnim na tisti prizor najine poroke! Nevesta Lucinda sije od sreče in ponosa, ženin Pandolfo pa zmeden skriva poglede pred prijatelji. Ujet je v past in tako se tudi vede. **Past**, to je prava beseda! Kot strela z jasnega! Na eni strani Lucinda in otrok, na drugi: Colombina. Vmes Pandolfo. Zdaj je, bogme, ta polarizacija sil nena- vadno ostra... **Colombina!** To je ženska, ki me preganja in me bo preganjala celo življenje! To je ogenj, ki liže in žre, do črnega te pogoltne! To je bomba, ki me bo razgnala in raztreščila do zadnjega vlakna! Usodna ženska. In jaz, bebec, sem jo odslovil, da bi se poročil z Lucindo. Zdaj, ko Lucinda pričakuje otroka, pridejo v poštev samo še občasna srečanja. Nič več! Nič več... (Odide.)

3. prizor

Oktavij, Valerij, nato Stoppino

Oktav: Zdravo, Valerij.

Valerij: Zdravo, Oktav.

Oktav: Kako je kaj, stari?

Valerij: Jaz se ne pritožujem. Delam svoje in basta.

Oktav: Kaj imaš trenutno v obdelavi?

Valerij: Poročeno ribo. Sveže meso. Izvozna kvaliteta. I a razred. Samo na trnek. Bela kot sneg. Ekskluzivno. Fenomenalno.

Oktav: A že kaj trza?

Valerij: Šanse so. Mačka se nastavlja, mijavka, prede, razkazuje se, saj veš. Spušča signale. SMB: Save my body. Jaz pa njej: Slišim te dobro, baby. Slišim te odlično. Da ne bo pomote: strup sem zanjo!

Oktav: Kdo je pa čuvaj?

Valerij: Tisti Pandolfo od tamle čez.

Oktav: Misliš na Lucindo?!

Valerij: Točno njo. Lucindo.

Oktav: Ksihtek ima v redu.

Valerij: Noge kot skakalka v višino.

Oktav: Oči — zanimive. Žive, toda ne preveč emancipirane. Tega nimam rad.

Valerij: Usta — perverzna.

Oktav: Rokce — tenke, krhke, OK!

Valerij: Prsa kot nalašč zame. Po meri. Moja številka. Ni sifon, ni mlekarna, ni dila, ni tisto, kar šele brsti in poganja, ampak popki, ki se že odpirajo... Maksimalno sexy, kaj naj ti rečem drugega?

Oktav: Ni slaba, ni.

Valerij: Fenomenalna, fenomenalna!

Oktav: Kdaj misliš, da boš stopil v akcijo?

Valerij: Saj ti pravim: sem že. Ampak ni še vse tako, kot bi moralo biti. Vedno nekaj pride vmes. Ovi-re, težave, sitnosti. Ni prav lahko, veš. Ta Pandolfo se več ali manj zmeraj mota naokrog. Barikade. Svetoval sem ji, naj pred možem fingira nosečnost. Budnost očeta popusti. Tako bo lažje.

Oktav: Jaz imam podobne težave pri Ardeliji.

Valerij: Kateri Ardeliji? Čigavi Ardeliji?

Oktav: Saj jo poznaš! Ubaldova žena.

Valerij: Aaaaaaaaa! Tako torej. Obi-raš kosti, kaj?

Oktav: Si imel kaj z njo?

Valerij: Naj te to ne moti. Ogromne bradavice. Ogromno krzno. Zdaj je v razcvetu. Trebušna plesalka z obrazom madone. Kot iz kakšnega Pirelli koledarja. Resnično priporočam.

Oktav: Ima nekaj v sebi...

Valerij: Strastna je ko hudič...

Oktav: Ne, resno mislim...

Valerij: Ja, človek božji, kaj misliš, da se jaz hecam! Hočeš moj nasvet? Famožno idejo imam. Še no-coj greva lahko v akcijo! Finta je nora! Nora! Nora! Absolutno nora!

Oktav: Reci.

Valerij: Vsak drugi petek v mesecu riba ponoči naskrivaj obiskuje grob svojega prvega moža.

Oktav: Ma kaj ne poveš! Da je že drugič poročena? Ubaldo je torej njen drugi mož!

Valerij: Seveda. Njen prvi mož je bil visoki oficir kraljevske armade, po vojni zaradi veleizdaje obsojen na smrt z ustrelitvijo. Tega herojskega češpljevca je Ardelija oboževala!

Oktav: Ma ne ga srat!

Valerij: Ja! Prisilila je svojega bivšega porivača, šefa strežbe v Eldoradu, gorila — imenovan Al Capone, da je izkopal posmrtno ostanke nesrečnega polkovnika s pokopališča vojaških zaporov Jolly Joker in jih tajno prenesel na pokopališče Per Lamur.

Oktav: Ne ga srat!

Valerij: Ja! Tam se vsak drugi petek v mesecu pokloni spominu Prvega človeka v svojem življenju. Tam sem jo v šibkem, mokrem trenutku zasačil in presenetil jaz, tam jo nocoj zasačiš in naskočiš ti, kot je Rihard tretji naskočil solzno Ano!

Oktav: Fantastično! Fantastično! (Nekoliko rezerviran.) Samo, oprost, v tem primeru bom jaz kvečjemu Rihard četrti, če si bil ti Rihard tretji...

Valerij: Vosu. Bodi frajer! To je samo metafora. Po tej logiki sem bil že jaz Rihard trinajsti, ti pa — bog ve, če boš štirinajsti? (Pride Stoppino.)

Stoppino: Se že spet pogovarjata o babah? Blagor vama!

Valerij: Blagor tebi, ki delaš. Vsaj veš, zakaj živiš! Imaš polno življenje, razredno zavest in socialno zavarovanje.

Oktav: Pri Valeriju ti ne gre slabo!

Stoppino: Žalostno je, gospod Oktav, in bedno služiti dandanes slovenskemu plejboju.

Valerij: Ga slišiš, Oktav, take stresa, no, kar naprej! In to naj bi bil moj public relation man. Grozno! Škandalozno! Kako naj zaupam takemu uslužbencu? Najrajši bi mu dal odpoved.

Stoppino: Ha! Kje so tisti časi, gospodje. Zdaj imamo sindikat. Zdaj smo zaščiteni.

Valerij: Ma ne delaj mi, prosim te, takoj socialnega problema! Ne špilaj mi, baraba hudičeva, takoj na strune izkoriščanega delavskega razreda. Jaz tudi nisem več tisti bledikavi, podhranjeni, slaboumni Valerij, ki je hotel samo švasati, pa ni imel možganov, da bi si pri-

dobil babo, ampak je namesto nje-ga mislil Stoppino.

Oktav: Časi so se spremenili. Zdaj smo mi tisti, ki mislimo! Služinčad je samo za reprezentanco. Zato, da ni brezposelnih! Mi smo tisti, ki smo izrabljani!

Stoppino: Seveda. — Vi mislite s tiči, mi pa z rokami.

Valerij: Nehaj, no, s to lumpenproletarsko terminologijo. Zdaj si v redni službi.

Stoppino: Za katero babo gre? Kar izpljuni. Bom jaz uredil!

Valerij: Za Lucindo.

Stoppino: OK. Kdaj? Kje?

Valerij: To se bova že zmenila.

4. prizor

Prejšnji, Cola, Colombina, pozneje Franceschina

(Colombina se pripodi za Colo. Histerično vrešči. V rokah ima košaro gob.)

Colombina: Petkrat na teden gobe! Gobe! Gobe v omaki, gobe v solati, dušene gobe, pohane gobe, vložene gobe! Celo življenje žrem samo gobe! Do grla sem jih sita, da veš! Hočem meso, ne pa gobe! (Oktav, Valerij in Stoppino: »Škandal«, »Nezaslišano«, »Jaz bi bruhal, častna besda« itn.) Cola (skuša ohraniti dostojanstvo): Colombina, ljubica, ne v gostilni, ne pred ljudmi!

Colombina: Naj slišijo! (Ga začne obmetavati z gobami.) Na te tvoje jurčke! Na! Na! Sam jih požri! (Stoppino, Oktav in Valerij skandirajo: »Mož in žena sta skupaj poročena.«) Na to tvojo svinjarijo! (Splošen smeh.)

Stoppino: Jaz bi bruhal kot vidra, častna roka. (Fingira bruhanje.)

Cola: Colombina, prosim te!

Colombina: Ti boš prosil, ja! Ko ti pa jaz prosim in ti razlagam in ti dopovedujem, ti gre pa skozi eno uho noter, skozi drugo pa ven! (Stoppino, Oktav in Valerij skandirajo kot na kakšni tekmi: »Skozi eno noter, skozi drugo ven.«)

Cola: Kaj hočeš od mene?! Delo so-vražim, odkar vem za sebe. Pa se kljub temu trudim in peham! Ali naj crknem?! V potu svojega obraza ni še nihče obogatel, da veš. Kaj pa naj jaz drugega delam? (Smeh, skandiranje.)

Colombina: Kaj vem, kaj? Kako pa drugi shajajo? Išči, vrtaj, mozgaj, misli!

Cola: (se joka): Saj mislim!

Colombina: Spiš na divanu po cele dneve, ne pa misliš!

Stoppino (Colombini): Pridi, srce moje, pridi k meni, da te jaz potolažim. (Jo začne tolažiti z božanjem.)

Colombina: Oh, Stoppino!

Cola: Pri priči izpusti mojo ženo!

Stoppino: Baraba preklemska, nikar mi ne hodi pred oči! Ko sem bil jaz z njo poročen, sem se skoraj pretrgal od dela! Za tak vamp je treba skrbeti! Pa ne tako ko ti! Ko sem jaz uvidel, da je ne morem spodobno vzdrževati, sem jo pustil. Ločil sem se!

Cola (na robu histerije): Pusti jo, gigo, zvodnik, maškara, hinavec, ubijem te!

Valerij in Oktav: Pusti jo, pusti, Stoppino! Ne bodi trmast! Saj vidiš, da to ni tvoja ženska! Kar je bilo, je bilo, ne? Pusti Coli, naj on uredi svoj problem! Ne vmešavaj se, Stoppino!

Stoppino: Oh, to meso, oh ta ženska! O Colombina! O — jaz kreten, kaj sem izgubil! Kaj sem pustil tej bedni kreaturi! Biser sem vrgel svinji!

Cola: Prasec, prasec, pusti jo! Pusti! Ubijem te! Moja je, moja. Hinavec prekleti, pusti jo!

Valerij in Oktav: Pusti jo, človek, pusti žensko!
(Po svoje krotita razbesnelega Colo.)

Valerij: Pusti jo, človek!

Oktav: Pusti žensko!

Stoppino: Saj vidiš, da ona mene hoče. Saj vidiš, da ona mene ne pusti. (Pa še res je.) O ta bedra! O ta prsa!

(Cola se iztrga iz objema obeh plejbojev, Stoppino jo urno popiha.)

Cola (Colombini): Zgini domov ali pa te razrežem do kosti!

(Valerij in Oktav se smejeta kot nora, Cola se zapodi za Stoppinom, oba zgineta z odra.)

Franceschina (v jokavem tonu): Oktav! Oktav! Takoj domov. Pri tej priči se mi spravi iz gostilne!

Oktav (obupan): Mama, lepo te prosim, ne delaj že spet škandala.

Franceschina (jadikujoče): Kolikokrat sem ti rekla: vino, tobak, kocka, ženske, to ni za tebe!

Oktav: Mama, saj nisem pet let star. Razumi, vendar ...

Franceschina (zagrenjeno): Nekdo mora skrbeti zate, Oktav! Ti dobro veš, da nimaš očeta.

Oktav (naveličan in obupan): Vem, mama. Nezakonski otrok sem.

Franceschina (izbruhne v hlipanje, vsa se trese): Jaz sem trpela v

življenju kot nihče! Mene je življenje teplo! Jaz sem dala skoz take stvari, ti rečem ...

Oktav: Vem, mama ...

Franceschina (na robu zloma): Kaj potem, če sem nezakonska mati?! Od nečesa pač moraš živeti. Jaz nisem bila nič kriva!

Oktav: Saj ti nihče ne očita, mama.

Franceschina (lovi sapo): Jaz nisem garjeva ovca!

Oktav: Seveda nisi, mama.

Franceschina: Jaz moram bdeti nad teboj! Jaz te moram obvarovati pred krutimi pastmi, ki jih nastavlja to neusmiljeno življenje. Samo zdravje in poštenje nekaj velja. Samo to zaleže.

Oktav: Ja, mama.

Franceschina (kaže, da ji bo odleglo): Obljubi, da boš priden!

Oktav: Bom, mama.

Franceschina: In da boš zgodaj prišel domov.

Oktav: Bom, mama! Obljubim, mama.

(Franceschina poljublja sina za slovo, nato odide.)

Valerij: To je pa hudič. Greva na pokopališče?

Oktav: Greva!

5. prizor

Ardelija, Valerij, Oktav

Psi lajajo. Noč. Ardelija prižiga svečo na grobu, Oktav in Valerij se plazita med nagrobniki.

Oktav (obupan): Kaj naj ji rečem v tej situaciji? Saj vidiš, da prižiga svečo v spomin umrlemu polkovniku! Vse skupaj je en velik nesmisel. Jaz nisem Rihard, ne tretji, ne štirinajsti!

Valerij: Potrudi se, človek! Brez nič ni nič.

Oktav: Ne morem!

Valerij: Dobro. Boš pa Ana, če ti Rihard ne gre od rok.

Oktav: Kako?

Valerij: Tuli. Jokaj. Hlipaj. Pusti, da se v njeni — od rosnega spomina razrahljani duši in vlažnem telesu zbudita nežna zvedavost in sladko usmiljenje. Potem rečeva, da ti je sinoči naglo umrla predraga mati. Tvoj problem jo pretrese in zraja! Začuti potrebo, da ti s takojšnjimi ljubezenskimi uslugami nadomesti izgubo matere in jo za zmeraj izrine iz tvojega spomina. Tako zamenjata vlogi: ti boš Ana — žrtev, ona pa Rihard — zmagovalec. Začni.

(Oktav se pri priči vrže na delo. Nebo nad pokopališčem pretrese-

jo siloviti izbruhi žalovanja, ki resda včasih spominjajo na jodlanje, toda zaželeni učinek kljub vsemu ne izostane. Ardelija se zgane.)

Ardelija: Kdo je, ki žalost mu tako kipi? Čigavo tugovanje roti popotne zvezde, da so obstale kot strmi poslušavci?

Oktav (komaj slišno, z občutkom krivde): To sem jaz, Oktav slovenski.

Ardelija: Vi, Oktav!

Valerij: Oh, gospa! Uboga mrtva mati ga ljubila je nad vse. Dvajset tisoč ljubic z obilico ljubezni svoje vse — ni njeni kos! Zdaj mor-da razumete to blaznost. Nekaj časa divjala bo po njem, a hipoma sedel bo mirno kakor golobica, kadar je izvalila zlati par, tih in pohleven. Zanj življenje je odslej le prazna in neslana burka!

Oktav: Kadar se izjočem, utihne v meni ženska.

Ardelija: Ljubezen, če je prava in iskrena, zaceli in ozdravi sleher-no, še tako globoko rano.

Oktav (previdno): Mislite na seksualno ljubezen, gospa?

Ardelija (z rafiniranim koketnim smehljajčkom): Seks? Kaj pa je to?

Oktav (z ognjem v napad): Pardon! Pardon! Da ne bo pomote! Za moškega je seks vedno resno opravilo! Polno svetosti, predano-sti in iskateljstva. Ženska se mor-da ves čas na tihem smeje!

Ardelija: Zgrozim se ob misli, Oktav, da bi se vam lahko katera sme-jala.

Valerij: Hočete reči, da je Oktav pri tem na boljšem od mene?

Ardelija (hladno, očitajoče): Ne bodite krivični in agresivni, Valerij. Dovolite, da vam posredno odgovorim z vprašanjem: kako to, da sleherna količkaj spodobna žen-ska lahko odkrito priznava kveč-jemu dva — tri življenjsko po-membne intimne odnose, nekateri na videz spodobni možakarji pa imajo pogostokrat več kot dvajset enako usodnih avantur v življe-nju? Kdo laže?

Valerij: Lažejo eni in drugi. Moški so, nekateri upravičeno, v seksu zelo domišljavi, ženske pa se de-lajo nedolžne celo takrat, ko so nimfomanke! (Trenutek mučne ti-šine.)

Oktav: Angleži, tako pravijo, polovi-co življenja preživijo v pogovo-rih o vremenu. Ali ni tista druga polovica malček dolgočasna? (Vsem je nerodno.)

Valerij (ostro): No, pa se pogovar-jajta o vremenu, meni pa dovo-lita, da se umaknem.

(Valerij odide, Ardelija in Oktav se vržeta en drugemu v objem.)

Ardelija: Ne verjemi mu, dragi, ne verjemi! Joj, kako je zoprni! So-vražim ga, sovražim!

Oktav: Ljubica, ne izgublajva časa!

Hitro se zmeniva!

Ardelija: Joj, kako je zoprni! Sovra-žim ga, sovražim...

Oktav: Zmeniva se za sestanek! Čas teče. Kdaj? Kje?!

Ardelija: Bati se morava mojega mo-ža. Če naju Ubaldo zaloti, sva iz-gubljena!

Oktav: Naj! Kaj naj zaloti! Kaj po-tem?

Ardelija: Ne bodi taaak! Ne bodi tr-mast! Saj veš, da morava paziti!

Oktav: Sam bom pazil, obljubljam.

Ardelija: Joj, kako si mlad in lep! Nora sem nate, Oktav, nora... Ne bi se smela tako spozabiti!

Oktav: Neumnost, Ardelija, neum-nost! Svobodna si, tako kot jaz, tako kot vsi ljudje! Svoboda drži svet pokonci, ne pamet! Svoboda je strast. Pamet so okovi, verige! Kdaj? Kje?

Ardelija: Moram domov.

Oktav: Ardelija!

Ardelija (nenadoma kot iz topa): Pri-di k nam v hišo preoblečen v rev-nega mutca. Ubaldu te bom pred-stavila kot mutastega slugo. Pred Ubaldom ne črni niti besedice. Joj, kako si mlad in lep. Ljubim te! Čao!

(Ardelija steče domov, Oktav se za hip zamisli.)

Oktav: Kako je rekla?... V mutaste-ga slugo? Ne. V revnega mutca... Ta ideja mi pa ni preveč všeč. Kakšen stil pa je to?... Sicer pa... Še zmerom boljše kot v mračnih, vlažnih vežah ali pa na kakšnem vražjem prepihu pod kakšnim čudnim klošarskim mo-stom ali pa, bog ne daj, v grmovju kakšnega parka, polnem glist in vsakovrstnega mrčesa... Ima pa ta ženska v sebi nekaj... blazne-ga! (Odide.)

6. prizor

Valerij, Stoppino, nato Lucinda in Cola

Valerij: Pojdi lepo k Lucindi ter se zmeni z njo za sestanek. Povej ji, da sem v težki emocionalni krizi! Povej ji, da sem v depresiji. Po-vej ji, da sem apatičen, da pijem in hkrati jemljem pomirjevalna sredstva. Povej ji, da sem brez nje

tako kot narkoman brez mamila, razkrojen, razdražljiv in nagnjen h kriminalnim dejanjem.

Stoppino: Tega si jaz ne bom zapomnil. To bi ti veliko bolj prepričevalno povedal od mene. Že jaz ti skoraj padem na štos. Zakaj ne greš sam k njej?

Valerij: Tako ti bom primazal, da se ti bo zanohtalo! Zato, ker si, prvič, ti pri meni v službi, drugič, ker ne maram, da me Pandolfo vidi, tretjič, ker tako mora biti! (Od nekod se pojavi Cola, ki se skriva in vse posluša.)

Stoppino: Kakšna služba. Pablik rilejšn man! Le zakaj se nisem izučil kakšne obrti? (Na občinstvo.) A vidite otroci, kako se lenoba maščuje? Ura zamujena, ne vrne se nobena. Kdo je že rekel: učiti se, učiti in samo učiti?

Valerij: Ne gobcaj! Jaz čakam za vogalom, ti pa nastopiš. (Valerij odide, Stoppino zvoní na vrata, pride Lucinda.)

Lucinda: Kaj bo dobrega?

Stoppino: Šef me je poslal, naj vam povem, da tako ne gre več naprej. Tako se s slovenskimi plejboji ne dela! Tudi z medicinskega stališča se mu ne zdi olrait! Ne glede na to, da jih boste na ta način kratko malo iztrebili.

Lucinda: O čem pa sploh govoriš? Čigav pa si?

Stoppino: Dobro veste, ljuba gospa, da sem v službi tistega seksualnega maniaka Valerija.

Lucinda (se pretvarja): To je pa nesramnost brez primere. Kaj pa imam jaz opraviti z njim?

Stoppino: Ne vem. Odkrito vam priznam, da ne vem, ne kaj se počne, ne kako se počne. Preveč sem neizkušen, da bi vedel, v čem je vic. Vse mi je jasno, samo to ne. (Zagrenjeno.) Še nikoli v življenju nisem imel ženske.

Lucinda (iskreno žalostna, rada bi pomagala): Ubogi mladenič! (Se pretvarja.) Jaz tudi ne vem, veš...

Stoppino: Veste, veste, samo ne poveste!

Lucinda (materinsko): Pa bi res tako zelo rad zvedel, kako se to dela?

Stoppino (igra infantinca): Oja, zelo zelo!

Lucinda (ga boža po vratu): Kako ti je že ime?

Stoppino (po otroško uslužen): Stoppino, gospa! S kmetov sem doma in močan kot bik, čeprav ne zgle-da, sem pa malček omejen...

Lucinda: To pa res ni nič hudega!

Stoppino: A res ni?

Lucinda: Seveda ne. Oglasi se enkrat pri meni. Mi boš našagal malce drv.

Stoppino: Bom, gospa, bom žagal, bom. Kaj pa naj rečem gospodu Valeriju?

Lucinda: Našega kurirja Colo poznaš. Poišči ga in mu povej, naj se brž oglasi pri meni. Po njem bom poslala sporočilo gospodu Valeriju.

Stoppino: Pa boste ustregli njegovini željam?

Lucinda: Če bo priden. Brž poišči Colo.

(Lucinda odide. Valerij plane iz skrivališča, vriska, poje, boksa se in objema s Stoppinom.)

Stoppino: Dobro sem opravil! Vse ti bom povedal! Greva nekaj spit v bistrojček za vogalom!

Valerij: Ja, greva k Sexy woman. Na vodko!

(Odideta, Cola se pojavi iz skrivališča.)

Cola: Mati moja, kako je ta svet pokvarjen! Gospa Lucinda je pa od sile! Da je ni sram. Da je ni sram! Fuj. Nimam besed. Ubogi gospod Pandolfo, samo to rečem! Ne bi bil rad v njegovi koži, ne, ne, te Lucinde mu pa ne zavidam. Časti mi moje. Ko človek to vidi, se mu odprejo oči. Kar naenkrat nisem več ljubosumen na mojo ubogo, krotko, razumno, skromno, ljubečo, iskreno, skrbno, nežno žensko Colombino. Nalašč me je jezila s Stoppinom, ampak to je drugo! Pred vsemi mi je nagajala! Ona in Lucinda — to je kot dan in noč. Lucinda je zmaj, Colombina je angel. Zdaj pa grem, da poiščem Stoppina. Drugače se še izdam, da sem prisluškoval. (Odide.)

7. prizor

Ubaldo, Lucinda, nato Ardelija

Ubaldo (pride z Lucindo): Če bi ti vedela, kako mi samota, nerazumevanje moje žene in splošna od-tujenost razjedata dušo, bi drugače ravnala z menoj...

Lucinda: Ubaldo, ampak to je grozno! Jaz sem le trska, ki pleše v vrtincu. Kaj pričakuješ od mene? Nekoč sem te imela rada. Pustil si me! Govoril si, da me ljubiš, prisegel si zvestobo. Nisem znala reči ne! Potem je prišel Pandolfo. Poročena sem, Ubaldo!

Ubaldo: Jaz sem drugačen, Lucinda! Jaz sem hiper senzibilen, jaz sem človek, ki je bolešno občutljiv, človek, ki trpi! (Se spomni.) Raka imam! Dnevi so mi štetí! Samo od-prli so me in nazaj zašili. Osreči

me. Osreči zadnje ure tega zgrešene življenja!

Lucinda: Ubaldo, jaz nisem madame Bovary!

Ubaldo: Bovarizem spi v vsaki ženski. Bovarizem je posledica vzgoje. Bovarizem pomeni zavračanje stvarnosti in iskanje zatočišča v sanjah... SANJE, SANJE, Lucinda!

Lucinda: Zame to ne drži...

Ubaldo: ...pogojen pa je z globokim nezadovoljstvom, ki si ga ženska nikoli ni priznala. (Kriči.) Mir ni sinonim za srečo. Pri tridesetih letih delaš bilanco svojega življenja, gledaš v prihodnost, loteva se te občutek strahu in tesnobe! Misliš na to, kako se bo življenje še mnogo let odvijalo v istem lenem toku: mirno in monotono. In se vprašaš: kaj sem dosegla v teh letih zakona s Pandolfom?! V tem trenutku zretja vase spoznaš, da je življenje prazno, ceneno in slaboumno.

Lucinda: Ja! In skočim v objem Ubaldu! Tako preprosto pa to le ni. Kar je bilo, je bilo. Naj bo pozabljeno. (Igra.) Pusti me, naj trpim v tihi samoti, pozabljena od dneva in noči kot sveča, ki v rani zori izgoreva v nič. Najin odnos je zabloda brez perspektive! Porocen si, Ubaldo. Imaš Ardeliijo!

Ubaldo: Kaj je to žena?! Kaj je to poroka?! Kaj je to zakon?!

Lucinda: Ne kriči, lepo te prosim.

Ubaldo: Ali sva midva sužnja zablodi v preteklosti? Ali naj zato, ker sva se tako nesrečno poročila, trpiva celo življenje? Ali več, kaj je to rak, Lucinda? **Rak! To** me razjeda.

Lucinda: Ti si z Ardeliijo srečen!

Ubaldo: Nisem!

Lucinda: Ah, Ubaldo, vem, da si želiš le spremembe...!

Ubaldo (kriči): Ni res!

Lucinda: Relaksacije...

Ubaldo (kriči): Ni res!

Lucinda: Rad bi potrdil svojo moškost, svojo moč...!

Ubaldo (kriči kot iz uma): Ni res, ni res!

Lucinda: Svojo vitalnost, svoj čar...! (Hlupa.) Toda jaz ne bom večna žrtev, igračka, objekt!

Ubaldo: Ni res, ni res, ni res!

Lucinda: Nikar tako ne kriči! (Oba sta nekaj časa tiho.)

Ubaldo: Jaz ti bom zapustil vse. Vse! Trgovino, tovarno, delnice.

Lucinda: Ja — da mi bodo potem vse nacionalizirali!

Ubaldo: Ne bodo! Kakšna nacionalizacija neki. Nisi na tekočem. Po

nacionalizmu zdaj vsi udrihajo! Vsi!...

Lucinda: Pridi k meni na čaj, pogovorila se bova.

(V tem se pojavi Ardeliija.)

Ardeliija: Ej! Ej!

(Ubaldo obstane, Lucinda jo zbriše proč.)

Kam pa, Ubaldo? Kam jo kuriš? Kam?!

Ubaldo (ostro): Domov, ne?!

Ardeliija: A si tam doma?

Ubaldo: Ja...

Ardeliija: Takole mi ga boš lomil, kaj?

Ubaldo: Vrata sem zgrešil, ne!

Ardeliija: Nikar, Ubaldo, nikar, saj nisem od včeraj. Saj nisem vesla sesala! Tole bova že obračunala, brez skrbi! Bom bla pa jaz tut taka...

Ubaldo: Ardeliija, ti se motiš... Pazi se!

Ardeliija: Pojdi v trgovino. Iščejo te. Brž! (Odideta.)

8. prizor

Oktav, Franceschina

Oktav se preoblači v revnega mutca. Z lasuljo a la črni panter in jippy jevskimi oblačili še bolj podžiga Franceschinino neodobravanje in jezo.

Franceschina: Pusti to žensko, Oktav!

Oktav (jokavo): Ne morem, mama!

Jaz sem moški! Moški — razumeš? Enkrat, samo enkrat jo bom pičil in basta. Pičim jo in stečem proč! (Moledujoče.) Nekoč si mi že na pol dala dovoljenje. Se spominjaš? Hkrati z dovoljenjem tudi tableto. Še zdaj jo imam pri sebi. Glej jo!

Franceschina (nori): Nikoli nisem ti nič dala.

Oktav: Mama, dobro veš, da si mi jo dala, besede zraven s tako sladkim dihom, ki je dar še obogatil. Na jo: saj žlahtni duši prazen je zlat dar, če darnik je neprijazen. Na, mama!

Franceschina: Daj sem tableto! (Jo požre.) Tista ženska je ne rabi. Lajdra in tableta! Kdo je še to slišal!

Oktav: Nikar, mama!

Franceschina: Si pošten?

Oktav: Mama?

Franceschina: Si lep?!

Oktav: Kaj meniš ti, mama?

Franceschina: To: ako si pošten in lep, se tvoje poštenje ne sme družiti s tvojo lepoto.

Oktav: A bi mogla imeti lepota, mama, boljšo družbo, kakor je poštenje?

Franceschina: O, gotovo! Zakaj moč lepote prej pretvori čednost iz tega, kar je, v zvodnico, nego more čednost preobraziti lepoto v svojo podobo! Ljubila sem te nekoč.

Oktav: Res, mama, pregovorila si me, da sem ti verjel.

Franceschina: Ne bi mi bil smel verjeti! Nisem te ljubila.

Oktav: Tembolj sem bil varan.

Franceschina: Pojdi v samostan: čemu bi hotel roditi grešnike? Jaz sem še kolikor toliko poštena, vendar bi se mogla obtožiti takih reči, da bi bilo bolje, ako me mati ne bi bila rodila. Lopovke smo vse od nog do glave! Uberi svojo pot v samostan.

Oktav: Mama, jaz grem rajši v bordel.

Franceschina: Kje je tvoj oče?

Oktav (pobesni): Nikar že spet ne začenjaj! To je tvoj problem, ne moj! Kdo je kriv, da si nezakon-ska mati? Jaz že ne! Za vsak slučaj jemlji tablete. Jaz grem k Ardeliji. Zbogom! (Odideta.)

9. prizor

Stoppino, Lucinda
(Prideta Stoppino in Lucinda s psom.)

Lucinda: Kakšen zrak. (Na občinstvo.)
Psa peljem na sprehod vsak večer.

Stoppino: A ste že dobili drva?

Lucinda: Kakšna drva?

Stoppino: Za žagat! — Saj ste rekli. Se spominjate?

Lucinda (toplo): Zdaj bom montirala centralno kurjavo...

Stoppino: A tako? To se pravi, da sem jaz oplel.

Lucinda (ljubeznivo): Tega nisem rekla. Ko bom v stiski, mi boš lahko priskočil na pomoč. Saj boš, ne?

Stoppino: Oja. Bom priskočil.

Lucinda (previžno): Kakšna bolezen je rak?

Stoppino: Smrtno nevarna.

Lucinda: Je nalezljiv?

Stoppino: Jasno! Jasno, da je nalezljiv.

Lucinda (šokirana): O — madona!

Stoppino (uživa): Ja, ja... To je hudič. En sam bacil, pa si frdaman...

Lucinda (izbruhne): Ti presneti človek, v kakšno kašo bi me spravil! Nezasišano! A, dragi moj, iz tega kruha že ne bo moke. Ni govora! Brrrr...

Stoppino: Ja, ja... Sem že videl ljudi, ki so cepali kot muhe. Ne vem, a je to na hormonski ali živčni bazi, je pa čista groza: ostudno!

Lucinda: (se odloči): Poslušaj, Stoppino: Coli bom naročila, da sporoči Ubaldu, da boš ti osebno prišel iskat otroški voziček, ki ga je zame kupil Pandolfo. Bi mi naredil to uslugo?

Stoppino: Seveda.

Lucinda: Ti si pameten fant. Vrzi tiste plenice ven! Ne potrebujem jih. Glej... Jaz ne vem, kako bi ti... povedala... Ampak... Rada bi, da bi Valerij... A veš?... Ko bo otroški voziček prazen, no in... A razumeš?!

Stoppino: Mislim, da razumem... — Trojanski konj!

Lucinda: Kaj?

Stoppino: Trojanski konj! Homer in podobni vici.

Lucinda: Povej po svojih besedah, brez tujk.

Stoppino: Stari Valerij se bo naskrivaj splazil v otroški voziček, ki ga bom jaz brž varno in učinkovito spravil v vašo spalnico.

Lucinda (navdušeno): Odlično! Genialen si. Genialen! Vijugice se ti kodrajo kot pri zamorčkih lasje.

Stoppino: To bo vžgalo kot sto mater!

Lucinda: Upam, da ga ne bo kap v vozičku.

Stoppino: Omedlel bo, vi, gospa, pa naskočite!

Lucinda: Kmet ostane kmet, navkljub genialnim prebliskom duha. Za pastirja bi bil dober.

Stoppino: Čebelar, planšar, kavbojci ali public relation man, to je pa res čisto vseeno!

(Vriska in jodla. Odideta.)

10. prizor

Pandolfo, Colombina
Prideta, obložena s kovčki

Colombina: Zakaj si si zapičil v glavo ravno drvarnico? Saj nisva pubertetnika!!

Pandolfo: Iz tehničnih razlogov, draga! Zgolj tehničnih. To je preizkušen poligon, meni verjemi. Tu lahko kričiš, ne da bi pokale šipe, tu se lahko razmahneš, ne da bi padale slike s sten, ne da bi se krušil omet, trgali lustri in lomile postelje...

Colombina: Komforta pa le ne bo pravega.

Pandolfo: Bo že kako. Brž noter! (Naglo zgineta v drvarnico, kjer sta popolnoma nevidna. Slišimo vsakršno cviljenje in kričanje, vidimo oblačila, perilo in obutev, ki frči na plan.)

Pandolfo (z nenormalno spačnim glasom): A lahko? Samo še to, vidiš... tako.

Colombina (potem ko Pandolfo zverinsko zakriči): Ah, Pandolfo, odpusti mi, ker sem tako neumna. (Živčno.) Prosim te!

Pandolfo: Ne prosi, ljubica. Vse, kar zahtevaš, zahtevaj brez občutka krivde, vse kar daješ, dajaj brez pogojev in omejitev! Le tako se lahko doseže svobodna zveza dveh bitij, ki nista obloženi z ljubosumnostjo in prepotentnim omejevanjem svobode partnerju in sebi! (Cunje letijo čez steno.)

Colombina: To je lahko reči, Pandolfo! Inteligentni in močan moški si. Mene pa mučijo dvomi. Ne vem, če je prav, kar počnem. (Panika.) Uboge ženske, ki v življenju niso imele drugega moškega razen svojega moža, ampak razumi, jaz sem v njihovih očeh pohotna pošast! (Živčno kričanje.) V resnici pa sem zelo nesrečna in šibka. Zato, ker te ljubim! (Čustvene breme popuščajo.) Zato, ker ne morem plavati proti toku!

(Čudne reči se dogajajo v drvarnici, skrivnostni glasovi preraščajo v ropot, panika Pandolfa in Colombine je čedalje bolj presunljiva.)

Pandolfo: Ne plavaj! Kdo te sili, da plavaš?! Potunkaj se! Potunkaj do dna!

Colombina: Sapa. Nimam več sape.

Pandolfo: Vključi škrge! Hitro; škrge! Pazi! Pazi!

(V tem trenutku pride do katastrofe. Skladovnica drv zgrmi z velikim truščem. Hrup privabi ostale udeležence igre, ki v spalnih srajcah in pižamah pridrvijo na prizorišče in zapojejo song za konec dejanja.)

Sprosti se in uživaj
osebnost uveljavi
s kovtrom se pokriva
komplekse si ozdravi.

Mej zmeraj frišne gate
naštirkane copate
mej vedno za nagone
pripravljene bombone.

Afna afno gunca
kanarček kavsa keks
plejboj pa že nuca
en rafiniran seks.

Resnica ni prasica
ki vedno je pri tleh
resnica je lepotica
vsakomur na očeh.

Ni važna več morala
pomemben je pač stil
magar okrog vogala
dosežemo svoj cilj.

DRUGO POGLAVJE

1. prizor

Stoppino, Valerij

Stoppino (pripelje otroški voziček, v katerem sedi Valerij): Pripravi se! Imaš frišn robec? Če ti kaj manjka, brž povej. Zdaj je še čas.

Valerij: Vprašujem se, če ni tale štos z vozičkom le nekoliko preveč otročji. Kakšna ideja!

Stoppino: Kar je, je. Odločil si se.

Valerij: Tremo imam. Na stranišče bi rad.

Stoppino: Potrpi.

Valerij: Ne morem.

Stoppino: Komaj te človek posadi v otroški voziček, te že prime scat. (Zagleda Pandolfa.) Hitro noter. Pokrij se čez glavo, jaz pa zaklenem voziček z žabico. Tako boš na varnem.

2. prizor

Prejšnja, Pandolfo

Pandolfo (sam zase): Nimam moralnega mačka! Nimam in pika! Tako je bilo od vekomaj, tako je in tako bo ostalo. Jaz nisem nobena izjema. Če bi žene lahko iskreno vprašale svoje može, kaj si zares želijo, bi dobile tri kratke odgovore: 1. seks, 2. mnogo seksa in 3. spremembe v seksu. Toda ne spremembe pozicije ali prostora, v katerem se človek gre seks, temveč spremembo partnerke, oziroma — več partnerk. Kateri moški pa navsezadnje, čeprav je še tako srečno poročen, ne pomisli, ko hodi po cesti mimo vseh teh žensk: O, ko bi mogel samo enkrat! (Zagleda Stoppina.) Kaj pa ti tukaj strašiš s to makino?

Stoppino: Ubaldo mi je naročil, naj pripeljem ta otroški voziček k vam.

Pandolfo: O, porka duš! Če je pa to otroški voziček, sem jaz zobotrebec. Ali naj konja kupim in ga vprežem v to kočijo?!

Stoppino: To je zadnji krik mode.

Vsi se pulijo za te otroške vozičke.

Pandolfo: Dobro. Pa naj bo. Daj, da pogledam, kakšne so plenice.

Stoppino: Ja — to pa ne bo šlo.

Valerij (potihem iz vozička): Odpri.

Odpri. Moram ven.

Pandolfo: Zakaj ne bo šlo?

Stoppino: Zato, ker je voziček zaklenjen.

Pandolfo: Ti! Kakšen fazon pa je spet to? A?

Stoppino: To je pa najnovejši Ubal-dov patent. Na vse vozičke mon-tira ključavnice, tako da dojenčki ne morejo bežati od doma.

Pandolfo (ga zafrkava): Aha... Da — dojenčki ne morejo bežati od doma... Praktično, a ne?!

Stoppino: Še meni se zdi čudno, čast-na beseda! Sicer je pa rekel, da bo ključ od vozička prinesel poz-neje sam. A ne, da je malček pri-smuknjen ta Ubaldo?

Pandolfo: Pa ne malo. Ves je čez les. Med nama povedano, poba: ubri-san je. Na, tu imaš za dva deci, jaz bom osebno izročil voziček svoji ženi.

(Odide z vozičkom. Na mestu, kjer je bil voziček, ostane velika luža, v katero po nerodnosti stopi Stoppino.)

Stoppino (gleda v lužo, potem po-klekne in »riba« pod z robcem): Ni zdržal. Ni dočakal revež, da bi lepo — kulturno šel na WC. Po-lomil sem ga, da sem Valerija za-klenil v voziček. Kako se bo zdaj spravil ven? Trojanski konj! Usmradi se bo in zgnil. Pandolfo ga bo zavohal, vdrl bo v voziček, hop, pa ga bo imel. Lucindo bo zgrabila panika. Ne bo ga znala dobiti ven! Le kaj se bo izcimilo iz tega? Prav gotovo nič dobrega. Položaj je skrajno mučen. Nekako ga bo treba rešiti. Samo — kako?!

3. prizor

Stoppino, Pandolfo z dvema kovčkoma

Pandolfo (muči se z dvema kovčko-ma): Preklete cunje hudičeve! Uh!

Stoppino: A lahko kaj pomagam?

Pandolfo: Nisem vedel, da bo tako težko.

Stoppino: Prav rad bom pomagal, če je treba.

Pandolfo: To že, to že... Če boš diskreten! Brez diskrecije pri tem poslu ne bo šlo.

Stoppino: Moj naslov je pravi naslov za diskretne posle. Lahko mi za-upate.

Pandolfo: Preklete nerad. To ti od-krito povem. Rad bi, da greš z me-noj in mi pomagaš nesti tole prt-ljago, to že, to že... toda zadeva je delikatna, razumeš?

Stoppino: Ali imate ljubico, gospod Pandolfo?

Pandolfo: Seveda! Kako pa veš?

Stoppino: Gotovo je zelo sexy.

Pandolfo: Ja, ja. Je, je! Zelo, zelo, pa tudi... veš... tako... ekspe-rientalno navdahnjena... vse sorte... poskuša. To navduši člo-veka, ne?

Stoppino: Drugače je pa dolgčas, ne?

Pandolfo: Seveda. Seveda..., pri njej pa... O! Dva kovčka... Polna. Polna pripomočkov, veš... to... kar, malo levo, pa desno... pa tudi jaz se preoblačim, veš, oh, ona to... cunje gor, cunje dol, pa lasulje, pa maže, pa okrasje, pa zrcala, cel hudič, veš...

Stoppino: Gre za te travestitske finte, če prav razumem...

Pandolfo: Tako, tako... vse sorte, pestro, pestro... Samo, prosim te: nikomur niti besede, veš... Colombina je pa tudi v nerodnem položaju...

Stoppino: Seveda. Jasno.

Pandolfo: Tako, tako. Diskretno. Za-grabi prtljago in pojdiva. (Odideta.)

4. prizor

Oktav, Franceschina, nato Cola z vo-zičkom, v katerem je Ubaldo, nato Ardelija

(Franceschina priteče za Oktavom.)

Franceschina: Oktav! Sinko zlati, po-čakaj vendar!

Oktav: Mama, nikar me ne skušaj prepričati, ker ne boš ničesar do-segla. Trdno sem odločen, da po-storim svojo moško dolžnost.

Franceschina (spokorniška in dobro-delna): Napak si me razumel, dra-gi! Krivična in sebična bi bila, če bi ti branila to, kar mladost in čas terjata od tebe. Namesto svatov-ske popotnice vzemi pilulo. Po-magala ti bo.

Oktav: Veseli me, ker vidim, da si se spametovala. (Vzame pilulo.) Ka-ko pa deluje ta preparat?

Franceschina: Pozitivno. Na moč vzpodbudno. Pogoltni jo tik pred zdajci. Počutil se boš kot lev.

Oktav (ostro): Dobro. Spravi se.

Franceschina: Vso srečo ti želim! Drži se!

(Zjoka se in steče proč. Oktav trenira mutavost, medtem pride Cola z otroškim vozičkom.)

Oktav: Kako naj jo pokličem, če mo-ram biti mutast? Lahko kričim, ne da bi izgovarjal besede. To bo še najbolj pristno. (Kriči.)

Cola (šepeta v voziček): Gospod Ubal-do. Gospod Ubaldo. Tukaj je nek premaknjen tip.

Ubaldo: Slišim, slišim, da nisva sama.

Kdo pa je?

Cola: Ne vem. Prvič ga vidim. Zelo sumljiv se mi zdi. Čisto pritegnjen je. Poslušajte, kako cvili in zavija.

Ubaldo: Preklet svet, le kdo me je silil v ta voziček?

Cola: Kaj naj narediva?

Ubaldo: Jaz ne smem ven. Ti ukrepaj! Znajdi se. Zmisli si nekaj! Medtem bom pa jaz eno prižgal. (V vozičku se zasvetlika plamen vžigalnika, kmalu nato začne Ubaldo spuščati skozi rezo pokrova cigaretni dim.)

Cola (se odloči, da bo s silo odgnal Oktava, grozeče se mu približa): Kaj pa serješ po tem becirku?! Skidaj se, dajmo!

(Oktav še naprej igra mutca, kar Colo dokončno razkači.)

Eno ti bom primazal, veš, da si boš zapomnil!

(Oktav se komaj izogne dobro merjenemu karate udarcu. Po krajšem lovu Oktav konča v železnem objemu Cole.)

Oktav (užaljen, brez sape): Nehaj, nehaj, preklet klinc zagaman, če ne ti bo še prekleto žal, veš!

(Oktav izkoristi osuplost Cole, ki ga, brž ko spregovori, izpusti iz krempljev.)

Cola, prijatelj! A si znorel? Kaj ti je? To sem jaz, Oktav! (Sname periko.)

Cola: Zakaj pa si tako našemljen?

Oktav: To je razpoznavni znak, da pridem k Ardeliji.

Cola (naivno): Zakaj k Ardeliji?

Oktav: Srce, Cola, srce... nagoni — te reči.

Cola (zdaj se mu posveti): Aja! (Na stran.) Moj bog, kako se ta svet noro vrti. Absurdna tragika je gibal človeške norosti. Oni tam, zaprt v otroškem vozičku, beži od svoje žene k izvoljenki svojega srca, ta tukaj pa se preoblečen v mutca plazi k zapuščenim in prevrženim siroti. In oba z ognjem v srcu! Ali ni to čudno?

(Medtem se pojavi Ardelija, ki jo Oktav sprejme s strastnimi kriki ranjene zveri.)

Ardelija (ga pri priči prepozna. Razburjeno.):

O, ubogi človek! Višja sila vam je vzela dar govora, višja sila vam ga bo vrnila. Medtem pa pridite k meni, pomagali mi boste zalivati rože in brisati prah v spalnici... (Oktav še naprej igra mutca, obotavlja se.) Pridite, pridite, le nič strahu, le nič strahu, sama sem doma...

(Oba naglo zgineta v hišo.)

5. prizor

Pandolfo in prejšnji, nato Stoppino

Pandolfo (zase): Komaj sem se znebil tistega Stoppina! Komaj sem ga pretental. Pomislite, ko sem mu razlagal, kako se bova ljubila s Colombino, je možakar začel vztrajati pri tem, da bi bil zraven. Na vsak način je hotel to reč opazovati: samo gledal bi, pravi, nič ne bi delal. Voajerček! Tega si pa nisem mogel privoščiti; rajši nič kot tako. Pred tujimi očmi! Mene tak položaj prav nič ne bi vzpodbujal, ravno nasprotno: npravni občutek sramu bi napravil, da bi umrl. (Opazi Colo.) Glej ga, bogega kretenčka!

Cola (odpre voziček, govori Ubaldu): Gospod Ubaldo, gospod Ubaldo! Pandolfo je tam. Ravno kar prihaja!

Ubaldo: Pa kaj potem? Ali naj zbežim? Ali naj se zdaj umaknem, ko sem toliko prestal? Nikdar, slišiš! Nikoli! Izroči mu voziček z mano vred in pazi, da ga kaj ne polo-miš!

Pandolfo (na publiko): Žal mi je tega fanta, žal mi je, da ga Colombina vara, toda navsezadnje — oprostite, jaz sem, kar sem; jaz se ne bom nazaj držal! Kaj se hoče: velike ribe žro majhne in poleg tega jo jaz ljubim. Ta kretenček jo pa ima samo za tiste preproste, kmečke odurnosti, pa še to je vprašanje, kako opravlja. (Pride Stoppino, skrije se.)

Cola (Pandolfu): Gospa Lucinda me je poslala h gospodu Ubaldu in zdaj je ta voziček tukaj. Ali naj ga zapeljem v hišo?

Pandolfo: Tisti kreten Ubaldo je čisto ponorel! Meša se mu! Saj mi je enega že poslal. Dveh mu ne bom plačal, pa če se obesi. Saj ne bom imel dvojčkov. (Se smeje.)

Ubaldo (sika iz vozička): Jaz ti jih bom napravil, budalo zmešano! Jaz!

Pandolfo: Naročil sem en voziček in enega sem že sprejel. Lucinda bo rodila samo enega otroka, pa še ta bo majhen.

Cola (obupan): Lepo vas prosim, gospod, vzemite voziček!

Pandolfo: Nesi ga nazaj, odkoder si ga vzel!

Ubaldo: Vsili mu ga, vsili! Nikar ne popuščaj!

Cola: Moram vam ga izročiti!

Pandolfo: Pa če ga ne maram. A ne razumeš? Ne maram!

Ubaldo: Nikar ne popuščaj!

Cola (ves iz sebe): Morate ga vzeti in pika!

Pandolfo: Kdo to pravi?!

Ubaldo: Jaz! Jaz!

Cola: Gospod Ubaldo!

Pandolfo: Hahaha. Pri kom pa si ti pravzaprav v službi? Pri Ubaldu ali pri meni? Kaj je zate ta Ubaldo? Kdo ti pomeni več: jaz ali Ubaldo?

Ubaldo: Hahaha.

Cola: Oba vaju kot človeka cenim, spoštujem in po svoje vaju imam tudi rad.

Pandolfo (na stran): Ubogi revež. Zakaj, o bog, se tako poigravaš s to kreaturo? On ljubi mene, jaz pa njegovo ženo!

Cola: V dokaz svoje ljubezni vam podarim tale zabojo. Šenkam vam ga! Kar obdržite ga kot darilo z moje strani.

Pandolfo: Naj bo, če že tako siliš vame. A vedi, to ti moram povedati, ker mi tako nalaga moja rahločutna moralna nramnost, da jaz osebnost tebe nimam prav nič v čišlih. Sprejemem tvoje darilo iz usmiljenja, nič več!

6. prizor

Prejšnji, Stoppino

Stoppino (priteče kot brez uma): Gospod! Gospod Pandolfo!

Pandolfo (se ga ustraši): Molči, lepo te prosim, molči, molči, obljubil si, da boš diskreten, ne morem, ne morem, res, tukaj notri, nekaj mi brani, častna beseda, mogoče drugič, nič ne rečem, samo molči za božjo voljo! Ne boš zraven in pika!

Stoppino: Saj ne gre za tisto! Pomota! Strašanska pomota. Opraščam se vam iz vsega srca.

Pandolfo: Kaj pa je že spet? Pazi, kaj boš govoril! Kdaj bom imel že enkrat mir, da se bom posvetil svojim intimnim problemom? Kako naj rešujem svoje težave, če živim med histeriki? Premisli, kaj boš rekel, da ti ne bo potem žal! Kaj hočeš?

Stoppino: Tisti voziček, ki sem vam ga jaz prinesel, ni pravi. Ni vaš! Po pomoti sem ga prinesel k vam.

Cola: Seveda, po pomoti. Zdaj mi je šele jasno!

Stoppino: Gospod Ubaldo je imel dva otroška vozička. Enega za nekega gospoda, čigar ime sem po nesreči pozabil, kar izpuhtelo mi je iz glave...

Ubaldo: Laže, pesjan prekleti, laže!

Stoppino: ...in drugega za vas. Tisti voziček, ki je zdaj pri vas v hiši, je last osebe, o kateri govorim,

tale tukaj je pa vaš lastni, resnično vaš otroški voziček.

Cola: Točno tako! To je vsa resnica. Pandolfo: Kaj bomo pa zdaj? No, kaj pa zdaj predlagaš?

Stoppino: Cisto preprosto. Vrnite mi moj voziček, se pravi voziček, ki sem ga jaz pripeljal, in vzemite lepo tega, ki ga je pripeljal Cola.

Cola: Krasno! Točno tako. Bravo, Stoppino!

Pandolfo: Dobro, postavi voziček noter, svojega pa odpelji ven.

(Stoppino rine voziček v hišo, Pandolfo kliče Lucindo.)

Lucinda! Lucinda!

7. prizor

Prejšnji, Lucinda

Lucinda (razburjena, razkuštrana, na pol razgaljena): Da, dragi?

Pandolfo: Kje pa si? Kakšna pa si? Kaj pa počneš? A ne slišiš, ko te kličem?!

Lucinda: Prehladila se bom. Iz kopalnice si me priklical.

Pandolfo: Kaj se pa umivaš sredi bele dneva?

Lucinda: To pa ja ni nič nenavadnega. Higiena, hvala bogu! Pa tudi potrebna sem bila.

Pandolfo: Seveda, seveda. Dobro, pustimo to. Ni važno, ni važno! Stvar je taka, da je tisti voziček, ki si ga dobila, napačen.

Lucinda: To pa ne!

Pandolfo: Napačen. Tisti voziček kratkomalo ni naš. Naš voziček je tale tukaj, Stoppino, kaj čakaš! Spravi voziček v hišo, tistega pa pri priči vrzi ven.

Lucinda: Nikamor! Samo preko mojega trupla!

Ubaldo: Dobro, pa čez truplo! To te, draga moja, tako in tako čaka.

Pandolfo: Ne delaj cirkusa.

Ubaldo (zase jadikuje): Jaz sem, Lucinda, jaz, Ubaldo!

Lucinda: Ampak, dragi! Tiste plenice so perfektno. Takih še nisem imela. Tako so lepe, voljne, bele, ne mečkajo se, tiste hočem, tiste! Zakaj me posiljuješ s tem vozičkom, če imam rajši tistega?

Ubaldo: Ti ne veš, kaj je zate dobro.

Pandolfo: Fant, pelji voziček v hišo! (Stoppino to stori.) Zato, ker tisti ni moj!

Lucinda (na jok ji gre): Saj ta tudi ni tvoj!

Pandolfo: Čigav pa je? No, čigav?

Lucinda: Ubaldov!

Cola: Hahaha, ta je pa dobra!

Ubaldo: Me je že zavohala!

Pandolfo (razjarjen kot lev): Dovolj! Slišiš, dovolj!

Lucinda: Ne kriči name samo zato, ker hočem tistega.

Pandolfo (že bolj razburjen): Kaj ble-betaš, ženska trapasta? Saj sem na lastne oči videl, da je bil voziček zaklenjen! Kako si sploh mogla videti, kakšne so plenice v vozičku? Ti, slišiš, pa menda nisi vdrla v voziček?!

Lucinda: Ne, nisem mogla, samo luk-njico sem... hočem reči... (Se zadere.) Ne pustim, da me tako zaslišuješ! Pošast! Pošast!

Pandolfo: Plenice so plenice in vozi-ček je voziček! Za takšne finese pač nimam smisla. In nikar ne pričakuj spremembe na boljše. Zme-raj manj ga bom imel! Prosim te tudi, da me ne zmerjaš in ne vihaš nosu. Ta, ki ga imaš zdaj v hiši, je natanko tak kot tisti, ki si ga imela prej. Popolnoma isti!

Lucinda (hlini strašne bolečine): Joj, joj! Joj! Abortirala bom! Splav, čutim, čutim konec! Konec! Dok-torja! Zdravnika! Hitro. Brž po zdravnika. Ah. Rešite otroka. Otroka. Otroka! Ah.

(Cola in Pandolfo begata sem in tja, končno panično zdirjata proč.)

Pandolfo: Otroka! Otroka. Rešite otroka!

Cola: Otroka! Otroka!

(V tem pride iz hiše Stoppino z vo-zičkom, Lucinda potegne na stran.)

Stoppino: Vse je v najlepšem redu. Ne sekirajte se.

(Lucinda je zdaj spet vsa čila in zdrava.)

Voziček, v katerem je Valerij, sem odklenil in pustil v hiši, tega, v katerem je skrit Ubaldo, pa sem peljal samo noter in takoj nato zopet ven. Bil je le izgovor, da pri-dem v hišo.

Lucinda (z zanimanjem): A Ubaldo je notri? A res?

Stoppino: Ja, peljal ga bom nazaj v njegov magacin. Je prav tako?

Lucinda (v zadregi, kar nekam žal ji je): Ja, seveda je prav. Dveh vo-zičkov naenkrat ne morem obdr-žati — in poleg tega, Pandolfo te-ga ne bi pustil, nikdar! Pa še raka ima!

Stoppino: Kdo ima raka?

Lucinda: Na svidenje.

Stoppino: Kdo ima raka?

Lucinda: Na svidenje.

Stoppino: Aja! (Odide.)

8. prizor

Lucinda, Colombina, nato Cola, nato še Pandolfo

Lucinda: Kaj se šele zdaj spravljaš na žehto? Kaj si pa počela ves dan?

Colombina: Garam za pet! Kar naprej sem v gibanju.

Lucinda: Hitro opravi, ker te bo jutri čakala nova partija. Spet boš lah-ko prala!

(Lucinda se spravi proti hiši.)

Colombina: Kako se v tej hiši svinja-jo rjuhe. Se mi zdi, da nikjer tako. (Priteče Cola, paničen, laja kot ob-seden, ogrnjen je v belo haljo.)

Cola: Gospa Lucinda! Gospa Lucinda!

Lucinda: Prosim?

Cola: Je že vse urejeno!

Lucinda: A tako? Kje pa je zdravnik?

Cola: K njemu morava. V postelji je. Brž!

Lucinda: Kaj pa počne?

Cola: Čaka. Čaka, da mu pride do deset.

Lucinda: Kaj, da mu pride?

Cola: Da mu pride deseti napad lum-baga. Potlej bo dobro. Potlej vas bo rešil.

(Pridrvi Pandolfo, tudi on je pa-ničen.)

Lucinda: Zakaj si se našemil v te cunje?

Cola: (ponosno): Jaz bom asistiral!

Pandolfo: Lucinda, brž, gremo! Dok-tor je bolan, a bo vseeno zagrabil za nož! Dajmo! Kaj čakaš! Kaj se obiraš?!

Lucinda (loteva se je strah): Ne grem, a si ti nor. Še na kraj pameti mi ne pride!

Pandolfo (kriči): Pa greš! Če ne zlepa, pa zgrda! Moraš, če ti pride ali ne! Ali se sploh zavešaš svoje od-govornosti do otroka!? Hitro!

Lucinda: Pusti me, roke stran! Ne ščipaj me, surovina!

Pandolfo (Coli): Cola, pomagaj, zvle-civa jo na silo! Brž, mudi se. Saj vidiš, da je že v agoniji!

(Cola se pri priči zažene v Lucin-do in že jo vlečeta.)

Lucinda (spozna, da gre zares, otepa se kot ji le dopušča sila, loteva se je histerija): Pusti me! Pustita me! Ne grem pod nož! Nočem, da me režejo, ne maram, slišita, ne ma-ram! Joj, mati moja, na pomoč! Ne k padarju. Ne! To je prepove-dano. A- a-aaaa.

Colombina (medtem, ko mirno pere perilo, kot da ni nič): Zakaj jo pa silita, če vidita, da ne mara.

Pandolfo: (Lucinda je nehala kričati in zdaj napenja vse moči, da bi se obdržala na mestu, to ji neka-ko uspeva, moškima se kljub na-porom ne posreči premakniti je niti za ped. Pandolfo poskuša zle-pa.) Obljubil je, da bo pazil. Pri-njem je vse čisto, topla voda, in tako naprej, vse klapa. Tu ni kaj...

Cola (tudi on prigovarja, resda sramežljivo): Gospa, ko ga deseti napad lumbaga spusti iz krempljev, se mu tudi rokca ne bo zatresla, boste videli... Nič se ne bojte, saj bom jaz asistent!

(Lucinda se krčevito drži.)

Pandolfo (ljubeznivo): Poslušaj, ljubi-ca: za njega je nož kot zate kuhavnica. Če ti rečem, da je zanesljiv mojster, no... (Kriči.) Vsaj do otoka imej usmiljenje!

Lucinda (se prav počasi relaksira, gleda v Pandolfo z nekim norim hipnotičnim pogledom): Dragi, se spomniš Virginije Wolf?

Pandolfo (jo spusti in bulji vanjo kot uročen): Ja, ja, se...

Lucinda (še naprej ista igra): Se spominjaš tiste Honey? Uboge, nesrečne, male Honey?

Pandolfo (uročen): Ja, se.

Lucinda: Se spominjaš, kako se je napihnila in potem uplahlila?

Pandolfo: Ja, se.

Lucinda: Vidiš, isto, to isto se je zgodilo meni. (Pihne.) Ni! (Tleskne.) Ni! (Nekoliko utrujeno, toda zviška in ukazovalno, nič več hipnotično.) Zdaj grem v svojo spalnico in prosim, da mi za nočoj prihraniš užitke, s katerimi me sicer tako obilno navdaja milost tvoje prisotnosti. Cola, ti pojdeš z mano! Pripravil mi boš čaj in kapljice.

(Lucinda dostojanstveno odvihra, Cola se poslušno, kot nema senca splazi za njo.)

9. prizor

Pandolfo, Colombina, pozneje Cola

Pandolfo (takoj ko pride k sebi, eksplozivno): Ta zakon postaja kratkoročno nevzdržen! Tako ne bo šlo več naprej. Jaz jo bom tega napihovanja odvalil. Jaz se tega ne grem več! Jaz svojih živcev nisem pobral na cesti. Dal ji bom vetra, da me bo pomnila celo življenje. Tako jo bom napihnil, da se bo razpočila. Paf! Paf!

Colombina (naval nenadnega in nerazložljivega nezadovoljstva, še vedno pere, z besno ihto namaka rjuhe): Jaz, jaz, jaz! Samo to ti gre po glavi: jaz! Kdaj bom pa jaz na vrsti? Kdaj? Naveličala sem se sedeti na klopi za rezervne igralce, do grla sem sita tega, da več. (Tuli.) Jaz nisem nobena rezerva, jaz sem prva postava!

Pandolfo: Vesela bodi, da nisi inštitucionalizirana!

Colombina: Pa nisem! In nikar ne bodi cinik!

Pandolfo: Inštitucija je smrt za erotiko. Erotika je ših, ni dvanajsturni delavnik, ni garanje za penzijo in zdravstveno zaščito!

Colombina: Jaz nisem nobena lahka ženska. Brez zaščite se jaz erotike ne grem! Z nikomer!

Pandolfo: Saj si zaščiten!

Colombina: Pri drugem klubu, ja. (Pere.)

Pandolfo (postane previden, zateče se pod pokroviteljstvo učenjastva): Pogled, draga... Fenomen erotike ni preprosta zadeva. V noveli Thomasa Manna »Smrt v Benetkah« se Gustav von Aschenbach, veliki mojster stila in samoobvladovanja, na stara leta ujame v zvite zanke zelo subtilne erotike do takšne mere, da postane smešen, neodporen in končno pristane na neke vrste zavestno in hoteno »umiranje v lepoti«. Tragična usoda, se ti ne zdi? (Colombina nič ne reče, pere naprej.) Tragično propade tudi mladi Hipolit v Evripidovi drami, ki s tem, ko se ne odzove temačni in usodni sli Fedre, razžali boginjo ljubezni Afro-dito, ki ji je sleherni smrtnik dolžan spoštovanje. Genialni pisci nas opozarjajo na dvojno nevarnost: popolno in brezglavo prepuščanje erotiki, kakor tudi popolno ali pretirano brzdanje iste, vodi človeka po poti samouničenja. V kunšti krmarjenja med Scilo in Karibdo, med to dvojno nevarnostjo, leži rešitev fenomena erotike za posameznika in družbo, za življenje in umetnost.

Colombina (ubere taktiko): Jaz se takega življenja bojim... Strah me je, Pandolfo... Ti si tak intelektualc... O, da te ne bi nikoli srečala!

Pandolfo: Kaj pa je narobe s tem, da sem intelektualc?

Colombina: Nekaj ne štima. Čutim to!

Pandolfo: Lepo te prosim, Colombina, jaz nimam nič proti kritiki! — Za božjo voljo, ne me narobe zastopit. Ampak: naj bo konkretna. Konkretno: to, to, to!

Colombina: Konkretno to je to, da si tako zapleten. Zamotan. (Išče besede.) Težak! Če pomislim, da se vlečeš name z vso to nadstavbo podatkov, idej, teorij in hipotez, ti odkrito povem, da mi sploh ni lahko. Še za kakšno močnejšo babnico tak tovor niso mačje solze.

Pandolfo (nenadoma eksplozivno): Ti hočeš, da se preobrnem v primi-

tivca, a ne? Dobro. Bravo! Jaz lahko odvržem racionalistično izročilo evropske zgodovine. (Se slači.) Na! Na! Na pranje! Po gobce! Peri to! Jaz grem lahko nazaj. Glej, kako se sproščam! (Izvaža inačico črnega plesa.) To hočeš, ne? Glej! Vse v franže. V maloro. Na! Tam-tam. Tam-tam. (Boksa.) Vidiš? Na! Od Aristotela do Freuda! Glej. (Karate, kriki in brce z noge.) Vse obvladam. Na — še! (Pleše.)

Colombina (nekaj časa nemo gleda, potem ga začne spodbujati in podžigati, končno se še sama tako ogreje, da se pridruži Pandolfu v plesnih in borbenih točkah): Tako, tako... Fino! To, ja!... To, ja. Tam-tam... Tam-tam. Bravo! Bravo! Ta-ta... Ta-ta... U! U! U! (V tem se zasliši iz hiše Colino kričanje. Oba se zdrzneta.) To je on, Cola.

Pandolfo: Prihaja!

Colombina: Brž. Skrij se pod rjuho. (Pandolfo to nemudoma stori. Ves penast pridrvi Cola.)

Cola (histrično vrešči): Vse vem! Vse! Vse sem videl in slišal. Vse sem razumel. Umazanija! Nemorala! Razkroj! Poblaznel bom od tega. Svinjarija! Vse sem razumel. Saj nisem nor. Colombina, saj nisem nor! Kot zver. Kot neandertalci. Gnoj! Jaz bom temu naredil konec ali pa si bom vzel življenje!

Colombina (močno prestrašena): Kaj pa je, kaj pa je, kaj pa je?

Cola (nežno): Ti si preveč zlata punca, da bi ti jaz — tvoj mož Cola dovolil, da pereš te svinjske, prešuštniške, lajdraste rjuhe, te rjuhe iz svinjaka gadnega, to umazanijo greha in prešuštva. Ta smrdljiva pena ni za tvoje ročice čiste. Stran! Žehte je konec!

(Colombina znova otrpne v grozi, Cola kot obseden brca v škaf in kup suhih rjuh, Pandolfo zakriči kot ranjena zver, pade ven, Colombina na smrt prestrašena, Pandolfo je pripravljen na najhujše.)

Cola: Prekleta baba! Prekleta baba, hudičeva! (Colombina se v strahu umika.) Si videla to? Po uporabi ti vrže moškega z umazanimi rjuhami vred proč!

(Cola nežno boža Pandolfa, Colombina si oddahne, Lucinda in ostasi pritečejo, song.)

Človeka nikar. Človeka nikar. Naš narod, zviti kot kljuka, pogreje magar krompir, ne špara pa človeka, če gre za spolni plezir.

Človeka nikar. Človeka nikar. kdor močno ljubi učinek, ne prosi za počitek, kdor tempa ne prenese, s perilom vred se odnese.

Človeka nikar. Človeka nikar. Usmiljenje je čednost, ki pada v pozabo. Okrutna ta mesenost prehaja vsem v navado.

Človeka nikar. Človeka nikar. Sila kola lomi Čebela trota bije pibajo se sloni sredi kolonije

Človeka nikar. Človeka nikar. Naš narod zviti kot kljuka pogreje magar krompir ne špara pa človeka če gre za spolni plezir. Človeka nikar. Človeka nikar.

TRETJE DEJANJE

1. prizor

Ubaldo, Cola

Ubaldo (resen): Imelo me je, da bi skočil iz vozička in se tistemu tiču pustil preteptati.

Cola: Kateremu tiču?

Ubaldo: Stoppinu. Saj sem ga videl. Cola: To pa ni res. Videli ga pa niste.

Ubaldo: Pa slišal, sem pa slišal zato, saj je vseeno. In razumel sem, še pravi čas sem spoznal, kaj se dogaja!

Cola: Zakaj pa potem niste ničesar napravili?! Zakaj ste se pustili izrinuti?

Ubaldo: Saj to je tisto. Postalo mi je slabo, tako slabo, za umret. Skoraj zadušil sem se v tistem vozičku. Naenkrat sem pomislil na svojo ubogo mater, spomnil sem se, ko je bila ubožica na parah, spomnil sem se njenega nemškega ovčarja Renija, kako je presunljivo cvilil in grebel po vratih, spomnil sem se svojega otroškega vozička s poniklanimi blatniki in roza baldahinom in potem se mi je zazdelo, da slišim glas svoje prsate varuške Ana Marije — in potem sem jo spet gledal, kako lula, skozi luknjico v naši stari, z bršljanom porasli vrtni latrini, pred očmi pa mi je migljala hranilna knjižica Tržaške banke, ki mi jo je podaril stric Evgen za deveti rojstni dan in Črni Peter in rdeči polivinil sandalčki in teta Helga,

ki sem jo smel poljubljati po odišavljenem vratu, če sem ji potem za protiuslugo pral hlačke in noge in čistil čevlje in Lucinda v škornjih z debelo Havana cigaro v ustih in ogromni dimnati oblaki, iz katerih je nenadoma začelo deževati, tak mlačen, skoraj topel dež in moje bele merino volne v odprtem skladišču zraven postaje čisto mokre in nekdo me čisto nagjaha, z golo kožo pleza po mojem hrbtu in takšna soparna lepljiva toplota, za umret ti rečem.
(Ubaldo se upreh in zamišljen pogrezne v molk.)

Cola: Ejejejejeje. E-ejejejejeje-jej ...

Ubaldo: Ja, ja ...

Cola: A tako je to bilo?

Ubaldo: Ja, ja ...

Cola: Medtem je pa Stoppino odprl voziček, v katerem je bil Valerij, vas pa odpeljal ven.

Ubaldo: Ja, ja ...

Cola: Ja, kaj hočemo, kar je, je. Prekleta ste se namučili.

Ubaldo: A, to pa ne! To se pa ti motiš! Jaz sem kar zadovoljen. Pogled mojega prijatelja Pandolfa, to naivčino. Ne bi bil rad v njegovi koži. Si predstavljaš to? V spalnico njegove žene hodijo tipi v zabojih, on pa nič ne sluti! Nič! On misli, da je kupil plenice.

Cola: To je pa res zoprno. Kar strese me, če pomislim. Kako le more biti tako zaslepljen?!

Ubaldo: Kreten, kaj češ.

(Odideta v prijateljstvu, smejoč se na ves glas.)

2. prizor

Ardelija, Oktav, nato Cola in Ubaldo

Oktav: (Oktav in Ardelija sta oba močno razgaljena. Mučna situacija. Ardelija je zelo potrta, Oktav obupan.) Jaz ne vem, kaj mi je. Oprosti. Ne gre in ne gre.

Ardelija: Ne sekiraj se zaradi tega, lepo te prosim.

Oktav (se sekira): To se mi je zgodilo prvič v življenju. A verjameš? Prvič!

Ardelija (na jok jo tišči): Zato, ker me ne ljubiš, zato ...!

Oktav (toplo, prepričljivo): Ne, Ardelija, ne. Problem je čisto tehničen ... Prvič v življenju. Prekleta smola!

Ardelija (skrbno, skoraj materinsko): Mogoče bi bilo dobro, da greš k zdravniku. Naj te pregleda.

Oktav: Neumnost. Z menoj je vse v redu.

Ardelija: Pregled ti ne bo škodil. Mogoče imaš samo kakšno manjšo

psihološko napako. Bremzo, razumeš? To se da odpraviti z navadnim pogovorom. Nobenih injekcij, operacij in podobno. Samo spoveš se mu, pa je.

Oktav (že kar razdražen): Če ti rečem, da ni to!

Ardelija: Kaj pa je potem! A si slabo jedel? Kaj si imel za kosilo?

Oktav: Jagnje, Chateaubriand, rdeči radič, gorgonzolo, tokajška, grape fruit, kavu ...

Ardelija: Si morda preutrujen?

Oktav (razdražen): Neeeeeeee!

Ardelija (zgublja potrpljenje): Kaj pa je potem narobe?

Oktav (besno): Saj ni nič narobe!

Ardelija: Kako, da ni narobe! Pa ja ne trdiš, da je to normalno?!

Oktav: Ni normalno, ni pa tudi ne-normalno! Človek ni stroj, to je vse.

Ardelija: Ženska pa ni poskusni zajček!

Oktav (zdaj se že pošteno prepirata): Pač nisem v formi! Kaj je to strašnega?

Ardelija: Kaj se pa potem siliš?

Oktav: Kdo se sili?!

Ardelija: Ti!

Oktav: Nikar me ne draži, veš! Zaradi tebe ne mislim dobiti še kakšnih kompleksov! Ne boš me zagrenila! Nikar si ne domišljaj!

Ardelija: Če sva že pri domišljavosti, potem bi bilo bolje, če bi najprej pometel pred svojim pragom. Ha! Ti si mi nek ljubimec! To pa to!

Oktav (grozeče): Ardelija ...

(V tem prideta Ubaldo in Cola. Ardelija plane Ubaldu v objem.)

Ubaldo (nekoliko v zadregi): No, no, je že dobro. Je že dobro! Kaj je, mucica moja?

Ardelija: Tako sem vesela, da si prišel. A bova danes igrala domino?

Ubaldo: Jaz bi rajši človek ne jezi se.

Ardelija: Prav, pa človek ne jezi se.

Ubaldo (zagleda Oktava): Kdo je pa to?

Ardelija: To je pa beraški mutec, ki je prišel k nam pospravljat sobe in delat na vrtu. Invalid. Zelo zagrenjen človek.

Ubaldo (Oktav, besen, spušča neartikulirane krike, Ubaldo to razume kot njegovo srčno bolečino): Ubo gi revež! Si mu dala kaj denarja?

Ardelija: Nič mu nisem dala!

Oktav: A ... E ... O ... (Rjove.)

Ubaldo: Na, tu imaš nekaj cvenka, boter. Hlače si kupi! Hlače, da ne boš z nago zadnjico po svetu letal ...

(Ubaldu se zdi štos s hlačami tako posrečen, da se od srca zahihita.)

Oktav, togoten, preklinja v vrsti neartikuliranih krikov.)

A kaj slišiš?! A razumeš, kaj sem rekel? (Oktav prikima.) No, potem pa to le ni taka tragedija, če ne znaš govoriti. Molč je zlato! Glavno je, da slišiš. A ne?

Ardelija: Pojdiva dragi. (Ardelija zajahta Ubalda, odideta v smehu.)

Cola (Oktavu): Kako je šlo?

Oktav: Pijavka, kaj naj ti rečem drugega!

(Odide, Cola misli črne misli.)

Cola: Ta svet je pokvarjen, da kar smrdi. Zaudarja. Ardelija je nizkotna, pohotna, nepoboljšljiva razuzdanka. Sežgat bi jo bilo treba na grmadi, kot včasih čarovnice, da bi duh po ožganem mesu in smodečih se kosteh, kriki bolečin in stok agonije očistil to hišo greha, prešuštva in nečednosti. Neverjetno. O, Colombina, ti si kakor zdravje!

3. prizor

Cola, Colombina, nato Ubaldo

Colombina: Muček moj zlati! Ugani, kaj ima mamiča zate.

Cola: Ne vem, sonček moj, ne vem...

Colombina: Potrudi se, srček lulček, mamin muček...

Cola: A ši mi kupila moško vodico?

Colombina: Ne, buča-bača-bolna-tača, ne, nekaj ti je mamiča sešila...

Cola: A nogavičke?

Colombina: Ne, zajček moj dolgoušček, ne... Nekaj drugega!

Cola: A puloverčka?

Colombina: Ne, medvedek moj, pika-poka-papal-soka...

Cola: A kapico?

Colombina: Ja, kapico!

(Cola spušča glasove navdušenja, oba počenjata neumnosti. Pride Ubaldo in se skrije.)

Boš videl, Cola, Colica, kako ti paše kapa kapica, kvartarola kvartarolica!

Cola (ji vzame kapo iz rok in si jo ogleduje): Zakaj pa ima te rogo-ve, ali kaj so že?

Colombina: To je taka športna kapica, veš... Čakaj, ti jo bom pomerila...

Cola: Pa ne na cesti. Greva domov pred zrcalo.

Colombina: Nenenenenenene. Kar lepo tukaj. Nič ne de. Z dekleti sem šla staviti, veš, da ti jo bom sešila po meri. Naj vsi vidijo, da se nisem zmotila!

Cola (junaško): Naj vidijo!

Colombina: Če bo kapica šla čez nos, se pravi do vratu, sem stavico izgubila. Če gre pa samo do nosu,

potem sem pa zmagala. Zdaj pa lepo bodi pri miru, tako...

(Začne mu nadevati kapo.)

Cola: O, ti otročiček, ti... Samo igrala bi se in...

(Začne momljati, nerazločno mrmra, ker mu je šla kapa čez usta, Colombina da z roko znak Pandolfu, ki steče iz hiše.)

Colombina (mu sname kapo): Zmagala sem! Zmagala! Bravo! Bravooooo!

Cola: Bravo! Bravoooooooo! (Malček zaskrbljen.) Veš, mucka, kapica je čisto topla, čedna in vse to, le nekoliko tesna se mi zdi, pa tudi kroj, veš, krojček se mi zdi nekoliko čuden...

(Čuti, da ga je polomil.)

Colombina: Kar se kroja tiče, se boš že navadil, muček, sicer je pa čisto po meri, ti rogljički pa pridejo na čelo, ne na nos, tako kot zdaj.

Cola (do ginjenosti si očita, ker je bil preveč kritizerski): Oprosti, srček in hvala! (Veselo odskaklja v hišo.)

Ubaldo (od strani): Cola ro-go-no-sec, Cola rogonosec...

Cola (iz hiše): Odstrani se, nesrečni maniak. Šema trapasta!

Ubaldo: Cola rogonosec, Cola rogonosec...

Cola: Jaz sem pošten človek, kaj si pa ti — pa boljše, če nikoli ne zveš, če ne se boš obesil...

Ubaldo: To pa to! (Zmagoslavno se krohota, odide.)

4. prizor

Pandolfo, Stoppino, Lucinda

Pandolfo (mrmra sam zase): Ljubezen je bolezen, ki se zdraviti ne da... »Ljubezen je bolezen«... Za bolezen so zdravila, za ljubezen jih pa ni... Tudi so, tudi... Oja, oja...! Le kdo si je izmislil ta pregovor? Vergiss mein nicht! Auch'io son'amante! Je seme á tout vent...!

(Pride Stoppino, skrije se in posluša, z druge strani pride Lucinda.)

Lucinda: Pandolfo, dragi moj otroče, kod si hodil, da imaš plašč čisto umazan?

Pandolfo (zmeden): Jaz... ne vem, jaz... Bogvedi, kam sem se pri-tisnil! O, bo že...

Lucinda (skrbna ženkica): Kaj se sekiraš. Dovolj. Čakaj, da ti ga očistim!

(Dvigne mu rob plašča, ga potegne čez glavo, pri tem da znak Valeriju, ki gre iz hiše in se umakne.)

Tako, vidiš, zdaj si pa spet lepo čist.

Pandolfo: Ti, Lucinda, pa s tole higieno malo pretiravaš, veš. Cisto bolna si že od tega!

Lucinda: Jaz, da pretiravam? Rajši povej, kje si hodil? Kje si se valjal? A?

Pandolfo: Bodi no resna...!

Lucinda: Ti-ti-ti-ti...! (Odideta.)

5. prizor

Stoppino, Valerij

Stoppino: Kako si se odrezal?

Valerij: Fenomenalno. Pravi, da je prvič doživela — saj veš, kaj.

Stoppino: Ma ne! Kaj ne poveš!

Valerij: Profesor, kaj češ...

Stoppino: Pa si bil v formi?

Valerij: V grozljivi. Tike-take, tike-take... Brez konca.

Stoppino: Nevšečnosti?

Valerij: Nobenih. Nekaj malega me je popraskala z nohti, drugače sem pa cel.

Stoppino: Verjetno je brala Kama Sutra.

Valerij: Brala? Ta jo zna na pamet.

Stoppino: Te še zanima?

Valerij: Ta žetonček je lahko tvoj.

Stoppino: Ti, poslušaj...

Valerij: Je že sklenjeno.

Stoppino: Hvala, caro, hvala. Ampak, da ne bo spet tako kot zadnjič, ko je riba...

Valerij: Ne bo.

Stoppino: Teh pritožb imam do grla dovolj.

Valerij: Ne bo.

Stoppino: Saj veš: potem riba začne s tisto filozofijo — jabolko ne pade daleč od drevesa... Kakršen šef, takšen uslužbenec...

Valerij: Brez skrbi!

Stoppino: Potem tudi jaz odpadem. Kot usran golob.

Valerij: Neeee!

Stoppino: Si prepričan, da je bilo OK?

Valerij: Seveda. (Poje.) Bilo je mračno, noč črna in pusta, ti si meni prva ponudila usta.

Stoppino: Dobro. Kaj mi preostane drugega, kot da ti verjamem.

Valerij: Greva, stari, na en drink. Jaz častim.

(Odideta.)

6. prizor

Franceschina, Oktav

Oktav: Ti si me zaklala s tisto pilulo! Nalašč si mi jo podtaknila. Jasno!

Franceschina: Vzemi besedo nazaj. Prekliči, kar si rekel!

Oktav: Mama, saj nima smisla, da tajiš.

Franceschina: Kako si drzneš posumiti v mene in v mojo tableto?! Kriva nisem niti jaz, niti ti, niti tableta, ampak tista gnusna, nesposobna kokota. Če ženska ni ženska, tudi moški ni to, kar naj bi bil!

Oktav (lomi roke): Mama, nikar! Mama...

Franceschina: Nič ne lomi rok! Sedi in jaz ti lomila bom srce: bom ga, če ustvarjeno iz mehke je snovi, če ni v navadi grešni otrpnilo, da pamet sploh do njega ne prodre! Oktav: Kaj sem storil, da tvoj drzni jezik name tako hrupi?

Franceschina: Dejanje, ki skruni sramežljivi soj kreposti, poštenje zove hlímbo, snema rožo ljubezni čisti raz nedolžno čelo in stavi nanj izpah. Da, še ta čvrsta gruda, z licem mrkim, kakor pred sodnim dnem, se zgraža vsa nad tem dejanjem.

Oktav: Odpusti, mama! Mama!

Franceschina: Poglej sem na sliko to in to: upodobljeni sta tukaj ženski dve. Tu ona, tu jaz. Kje imaš oči? Pustil si prelepo to planino in šel se v blato past! Ha, imaš oči?! Um imaš, a ta tvoj um je hrom: saj blaznost ne bi se zmotila in um nikdar tako ni zaslepljen, da ne bi mogel več razbirati ob tolikšni razliki.

Oktav: O, utihni, mama; oči obračam mi na duše dno, tam vidim pege črne in zažrte, ki več ne oblede.

Franceschina: O! Živeti v žaltavem znoju mastne postelje, sparjene v gnoju, ljubkovati se v svinjaku gadnem! (Pade, gleda v praznino.) Varujte me, zgrnite čezme krila, nebeške trume. Kaj češ, blago lice?

Oktav: Ojoj! Zblaznela je! Kam gledaš?

Franceschina: Vanj. Vanj. Tvoj oče, čisto tak, kot nekdaž živ.

Oktav: To je izrodek tvojih le možganov. Saj sploh ne veš, kdo je moj oče!

Franceschina (kot uročena zre v duha): Čisto tak kot ti. Isti ti! Isti ti!

Oktav: Mama, zdaj si razklala mi srce.

Franceschina: Lahko noč. Ne hodi k drugi v posteljo. In kadar zaželiš si blagoslova, te jaz prosila bom, da me blagoslovi. (Odideta tesno objeta.)

7. prizor

Cola, Colombina

Cola (s kovčkom v roki): Služba je služba.

Colombina: A res moraš?

Cola: Moram. Pod mus. Opravki me kličejo.

Colombina: Pa greš res za ves teden?

Cola (skuša biti prepričljiv): Res.

Colombina: In me puščaš samo?

Cola (sumnjičav): S kom pa naj te pustim?

Colombina (se otepa): S kom neki? Saj veš, da sva čisto sama na tem svetu. Kot dve siroti.

Cola (ostro): A rabiš kakšno varstvo?!

Colombina (pozorna): Kaj ti pa je? Se bom že sama ubranila, če bo sila.

Cola (osoren): Jaz tudi tako mislim.

Colombina: Žalostna sem, ker greš... to je vse.

Cola (za spoznanje ganjen, toda nezaupljiv): Drži se...

Colombina: Bom se... Poljubček za slovo... (Cola jo poljubi.) Adijo. (Colombina odide.)

Cola (na občinstvo): Tole službeno potovanje sem si izmislil... To je samo finta. V resnici pa ne grem nikamor in ostanem lepo tu. (Othello.) Moram se prepričati! Moram preveriti! Jaz sicer ne verjamem, da me vara, toda moram. Potlej bom vsaj miren. V srce se mi je zalezal dvom, ki kot tečen črv gloda in grize. Zadnjič, ko mi je natikala tisto športno kapo, se mi je za hip zazdelo, kot da vidim senco, ki je zletela mimo mene. (Mračen, še bolj othellovski.) In potem tisti Ubaldo! O! Zakaj? Kako? (Skuša se pomiriti.) To ni res... Upajmo... Če pa spoznam, da me vara in se v to prepričam...! Ne, niti pomisliti ne smem... (Zviija ga.) Človek je res zver...

8. prizor

Cola, Stoppino

Stoppino: Kaj ga lomiš s tem kufrom?

Cola (mračno): Kaj te briga.

Stoppino: Kaj že spet naklepaš?

Cola (skuša skrivati svoja čustva): Jaz, da nekaj naklepam?

Stoppino: Saj te vidim. Na nosu se ti pozna!

Cola: Daj, daj...

Stoppino (zvito): Hočem reči, da na čelu...

Cola (to ga speče): Ti, Stoppino, misliš, da si neskončno brihten, kaj? (Stoppino se reži, Cola besni.) Misliš, da si prav preklemansko strupeno pronicljiv! (Stoppino se še bolj reži.) Misliš, da ti je vse jasno. Misliš, da si genij ali kaj! (Stoppino se zresni.) Pa se motiš, veš. Ti nimaš pojma o rečeh duha in srca. Nula!

Stoppino: Torej je vse skupaj lari farl. Nič ni res, a?!

Cola: Kaj ni res? (Stoppino se reži kot iz uma.)

9. prizor

Cola, Stoppino, Pandolfo, Ubaldo

Pandolfo: Zakaj se pa ta dva norca smejeta?

Ubaldo: Hej, vidva, zakaj se smejeta?

Cola (togo): Jaz se prav nič ne smejem!

Stoppino (hrabro): Jaz se smejem! Ima kdo kaj proti?

Ubaldo (previdno): Kaj pa je tako smešnega?

Pandolfo: Ja! Saj res. Kaj je tako smešnega?

Stoppino: Vidva!

Cola (maščevalna samozavest): Vidva sta smešna!

Pandolfo (Coli): Jaz se na tvojem mestu ne bi tako samozavestno režal. Sploh ne!

Cola: Zakaj?

Pandolfo: Ni vsak dan Prvi maj. (Vsi se smejejo.) Poleg tega si pa pri meni v službi!

Cola (jezen): Jaz se bom smejal, kadarkoli bo to meni všeč!

Pandolfo: No, potem ti bom pa jaz povedal en vic iz resničnega življenja, me prav zanima, če ti bo všeč. Pazi dobro! Neka ženska natakne na glavo svojega moža kapo-kapico, da bi nesrečnik ne videl iti iz hiše nekoga, ki je bil ravnokar z njo zelo intimen. Zdaj se pa smej!

(Pandolfo se krohota, Cola poble-di, se zakrkne.)

Ubaldo (Pandolfo mu naenkrat ni všeč): Jaz vem še za mnogo boljši vic od tvojega. Si slišal tistega, ko so v otroškem vozičku nesli k neki šarmanтни dami nekega postav-nega, a bebavega mladeniča, ki je bil v vozičku zaklenjen, tako da ga njen mož, ki je sprejemal voziček, ni mogel zavohati?!

(Ubaldo se smeje. Pandolfo pre-bledi.)

Stoppino (Ubaldo mu ni všeč): Ta štos sem že slišal, vem pa tudi za nadaljevanje. V tisto hišo je bil

namenjen še en otroški voziček, v katerem je bil skrit en grozno seksapilen trgovec z lanom, ki pa pri dami ni vžgal, ker ga je medtem omenjeni mladenič kar uspešno nadomestil!

(Vsi se smejejo, razen Ubalda.)

Ko pa je prišel mož tiste dame z enega svojih seksualnih pohodov, je gospa spravila svojega obiskovalca iz hiše tako, da je soprogu privzdignila plašček čez glavo, ker je bil baje zapackan.

(Vsi se smejejo razen Pandolfo.)

Cola (Othello-revanšist): Vse so to mačje solze v primeri s tistim, ko je nek mladi mož, preoblečen v mutca šel na obisk k neki mada-me, kjer ga je zalotil mož v spodnjem perilu in mu, cepec, kot je, dal vbogajme in nagrado za delo v vrtu.

(Vsi se smejejo razen Ubalda.)

Ubaldo (zgubi živce): Dovolj! Dovolj! slišite! Ti heci mi ne ugajajo. To bomo še poračunali! (Odide.)

Stoppino (prijateljsko): Greva v gostilno!

Cola: Ne grem.

Stoppino: Greva splaknit vse skupaj...

Cola (ostro): Jaz nimam kaj splakovati!

Stoppino: Kakor hočeš. Čao! (Odide.)

Cola (kar trese se): Preklet pijanček. (Skuša se zbrati.) Zdaj ali nikoli. Moram se obvladati. Moram si priti na čisto! Nebesa, držite me nazaj, čutim, da bom zblaznel! O, bog, zakaj ravno mene?! Zakaj z gorjačo?

(Skrije se v zasedo.)

10. prizor

Cola, Colombina, Pandolfo

Pandolfo (razburjeno razlaga svoje satanske načrte): Njo bom ubil, razumeš. Z njo je konec. Ure so ji štete. Potem zgodaj zjutraj v banko, denar ven, zabriševa vse sledi, truplo zakopljeva ali pošljeva na poste restante, taxi, direction — Južna Amerika! Potem sva na varnem, potem pa življenje in bossa nova, muzika!

Cola (razkačen do skrajnosti plane iz skrivališča): Ubil ga bom, ubil, njega takoj, tebe pa počasi. Počasi te bom rezal na drobne koščke! Vlačuga!

Colombina (šokirana): Ali si nor? Pomiri se vendar!

Cola: Tiho bodi, ker te bom tako ubrisal, da boš pri priči abortiralal! (Pene na ustih.) Mučica moja!

(Pandolfo se zbudi iz otrplosti, beži, Cola nekaj trenutkov pretepa Colombino.)

Cola: Zažgal bom hišo, zažgal bom tebe in njega, da se bosta cvrla kot podgane!

(Opazi, da je Pandolfo na begu, teče za njim, Colombina jo ucvre po svoje; za Ardelijo priteče Ubaldo, jo ujame in sladostrastno davi.)

Ubaldo: Kaj ti je manjkalo, povej. Povej! Imela si denar, dom, ljubezen, ognjišče, vse! Vse, kar si lahko srce poželi! Umri v mukah, da si boš zapomnila, kdo je Ubaldo. Kurba. Počepka. Lajdra.

(Jo spusti za trenutek in se zjoka.) Zakaj si mi to naredila? Zakaj?! (Ardelija izkoristi njegovo slabost in se odloči za beg. Ubaldo šiba za njo, medtem pridrvita Pandolfo in Lucinda, podre jo na tla.)

Pandolfo (blaznež in maniak): Moja boš, preden crkneš! Moja boš, preden špricne kri! (Jo skuša posiljevati.) Samo moja. Čisto na koncu moja!

(Pridrvi Valerij, spusti se v boj s Pandolfom, zraven ga prepričuje.)

Valerij: Med nama ni bilo ničesar. Razumite vendar, to je platonska zadeva.

Pandolfo: Gobec umazani. Na! Na za Platona! Na! Pa še zate eno! Na! (Boj se nadaljuje, Lucinda pride k zavesti, vrešči, Ardelija priteče za Oktavom. Ujame ga, klofute padajo.)

Ardelija: Tu imaš! Reva. Ustrane. Poscane. Pezde...

(Na koncu se zjoka kot dež. Priteče Franceschina in vzame sina v svoje okrilje.)

Oktav (obupan): Mama, jaz nimam Ojdipovega kompleksa.

Franceschina: Saj ni važno! Saj gre tudi brez kompleksa!

(Divje ga objema, kot bi ga hotela zadušiti, nesrečnik ji komaj uide.) (Obračun poteka v nadaljnem tako, da se spopadajo najrazličnejše skupine in možne dvojice, ki z najrazličnejšimi motivacijami dajejo duška svoji upravičeni jezi. Masaker je vsesplošen.)

Ardelija : Lucinda
Lucinda : Colombina
Franceschina : Ardelija
Oktav : Valerij
Pandolfo : Ubaldo
Moški : Ženske

(Naši junaki ne izbirajo sredstev. Pluvajo se, vlečejo za lase, boksa-jo, grizejo, mečejo po tleh, lomijo si ude, praskajo se, razčetrva-

jo se. Trudijo se skratka, da bi se čim bolj zares uničili. Vmes seveda pridno spuščajo najrazličnejše krike in psovke, poslušujejo se pa tudi besednih očitkov, večinoma enozložnih argumentov za svoje početje!

Končno se ves ta festival mesa, ta karneval kože, ta orgija krvi zavozla v trden, nerazrešljiv klobčič, ki nazadnje le obmiruje. Naši prijatelji v tem trenutku zapojejo song »Tuje hočemo, svojega ne damo«.)

Tuje hočemo —
Svojega ne damo!
Čez plot skačemo —
Celo noč garamo.

Pilula ni draga —
pa ziher pomaga!
Kdor pa ne more grist —
ni naše gore list!

Pridno kot čebele
ljubimo debele,
tečno kakor muhe
glodamo ta suhe.

Jajca so domača,
uvoženo meso,
vseeno pa se spleča
prevarati ženo!

Tuje hočemo —
svojega ne damo!
Čez plot skačemo —
celo noč garamo!

Miodrag Bulatovič:

DVAKRAT ALI TRIKRAT JIM JE ZASTALO SRCE

Tedaj so zagledali jezero. Da bi se ognili glavni cesti in vodi, ki je segala vse do Ženeve, so jo osvajavci mahnili po ledini. Sreča Sergejeva, da so bile steze pogoste, da so si sledile in da je mogel z džipom za njimi. Georges Bonnefous si je prizadeval snemati kmete, ki so bežali pred Malićem, ženske, ki so mu mahale, in otroke, ki so se smejali. Malićevemu oslu se je umaknil s poti celo duhoven, zlikan in suh gospod srednjih let; kalvinist jih je pozdravil, potem se je zastrmel v vrečo, iz katere je gledala želva, in se pričel križati in zardevati ter se ritensko umikati, kakor to počnejo hodže, ko po pogrebu zapuščajo pokopališče.

»Kako se ti zdijo, Malić?« Sergej Ivanovič je razganjal živino, zapeljal na stezo in vnovič kosil pašnike. »Na kaj te spominjajo, junak?«

»Kdo, kako se mi zdijo?« je glasno spregovoril Malić, ko je po globusu iskal jezero, mimo katerega so šli. »Goveda?«

»Ne goveda,« je rekel Ivanovič in gledal, kako Malić od časa do časa poljublja globus. »Švicarji, Malić, kakšni se ti zdijo?«

»Ni junakov v teh krajih, Ivanovič,« je rekel Gruban. »Nobeden se nam ne zoperstavlja in me tudi nobeden ne nosi. Zdi se, da so skopi in da so bojazljivci.«

»V tej deželi te ne bojo nosili,« je zaklical Bonnefous, ko je Sergej z džipom zavozil v negovan cvetličnjak. »Medtem, ko jih mi teptamo in osvajamo, nas oni, verjemi mi, niti ne opazijo. Takšni so. V tem